

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus Čikagoje, kai jam DePaul universitetas suteikė Garbės daktaro laipsnį birželio mėnesį vedant lietuvių tautą demokratiniu keliu. Nuotraukoje jį matome su to universiteto dekanu dr. Arthur Kraft (dešinėje).

LIETUVOS PREZIDENTO VIZITAS WASHINGTONE

Prezidentas Valdas Adamkus Vilniuje susitikime su grupe įtakingų Jungtinių Amerikos Valstijų Kongreso komitetų narių patarėjų patvirtino, kad Lietuvos siekis - kuo greitesnė narystė NATO organizacijoje. Prezidentas pabrėžė Lietuvos narystės teisės neginčijamumą. Pasak V.Adamkaus, kiekviena valstybė pati renkasi savo saugumo užtikrinimo būdus ir jokia kita šalis negali turėti įtakos jos sprendimams.

Prezidento spaudos tarnybos teigimu, JAV kongreso patarėjai sužavėti įspūdinga Lietuvos pažanga derybose dėl narystės NATO. Pasak vieno jų, "Lietuva iš nebūties iškilo į pirmąsias kandidačių gretas".

Šiame susitikime aptarti pagrindiniai NATO plėtros, Lietuvos ir JAV dvišalių santykių klausimai. Kalbėta apie ilgalaikius krašto apsaugos sistemos plėtros planus ir stabilų krašto apsaugos sistemos finansavimą, prekybą bei JAV investicijas Lietuvoje. Daug dėmesio buvo skirta aptarti NATO ir Rusijos santykiams, kai į sąjungą įstos ir Lietuva, praneša ELTA.

JAV Senato Užsienio reikalų, Lėšų asignavimų bei Atstovų rūmų Tarptautinių santykių, Ginkluotųjų pajėgų, Žvalgybos komitetų patarėjų vizito Lietuvoje tikslas -

susipažinti su šiandienine Lietuva ir jos pasiekimais, ateities vizija. Su JAV atstovais V.Adamkus susitiko netruks po to, kai jis parsiskrido iš Stokholmo po vizito Švedijoje.

Susitikimo metu Kongreso patarėjai buvo informuoti apie būsimą Lietuvos Respublikos Prezidento vizitą į Vašingtoną.

Susitikime finansų ministrė Dalia Grybauskaitė pareiškė, kad tapusi NATO nare Lietuva finansiškai pajėgs priimti sąjungos keliamus reikalavimus savo nariams ir bus lygiavertė partnerė kitoms šalims.

Minint Juodojo kaspino - Baltijos valstybes tarp Vokietijos ir Rusijos padalijusio Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo dieną, Lietuvos vadovas Valdas Adamkus penkis kovotojus už šalies laisvę apdovanojo 5-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinais.

Dviem laisvės gynėjams šie apdovanojimai skirti po mirties, todėl juos atsiėmė artimieji.

Dėkodamas už nuveiktus darbus V.Adamkus pažymėjo, kad būtent krašto laisvė yra ta atrama, ant kurios sukuriama brangiausias dvasinės verty-

JAV Senato ir Atstovų Rūmų patarėjai Vilniuje taip pat susitiko su Seimo Užsienio reikalų, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetų, NATO komisijos, Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje nariais.

Svečiai lankėsi Didžiojo Lietuvos Etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke (Rukla), Trakuose bei Lietuvos genocido aukų muziejuje. Jie kalbėjosi ir su "Williams International" kompanijos, investavusios į "Mažeikių naftos" koncerną, įmonės atstovais.

bės. "Esate tie žmonės, iš kurių kilnūs siekiai pareikalavo ypatingos aukos", - sakė jis. Pasak šalies vadovo, Vyčio ordiniais apdovanoti tie, kurie vietoj ginklo naudojo tiesos žodžiu, rizikavo savo likimu bei gyvybe, gynė žmogiškumą. "Lietuva net žiaurios okupacijos ir prievartos sąlygomis pajėgė saugoti laisvės dvasią ir nepriklausomybės viltį", - apdovanotiesiems bei jų artimiesiems sakė Prezidentas. Pasak jo, net persekiojant, kalinant ar žalojant žmones psichiatrinėse ligoninėse okupantų teroras pasi-

JAV KONGRESO IR SENATO PATARĖJAI VILNIUJE

Lietuvoje viešintys įtakingi JAV Senato ir Atstovų Rūmų patarėjai teigia, kad Lietuva turi didelius šansus tapti NATO nare. JAV Kongrese ir Senate, pasak jų, faktiškai tam nėra jokio pasipriešinimo.

Apie NATO plėtros perspektyvas ir Lietuvos galimybes svečiai kalbėjosi Seimo rūmuose susitikę su Seimo Užsienio reikalų, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetų, NATO komisijos, Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje nariais.

JAV Senato ir Atstovų Rūmų pareigūnai tvirtino, kad JAV yra pasirengusi paremti narystę NATO tų šalių, kurios yra tam pasirengusios. Svečiai sakė, kad rugsėjo mėnesį kongresmenai, sugrįžę po atostogų, imsis svarstyti konkrečius įstatymus, susijusius su NATO plėtra. Tačiau, pasak Lietuvoje viešintųjų pareigūnų, iki kitų metų pavasario nereikėtų tikėtis, kad bus paminėtos konkrečių šalių galimybės tapti NATO narėmis.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas sakė, jog, suformavus naują Vyriausybę, Lietuvos užsienio politikos prioritetai nesikeičia. Jis informavo apie politinių partijų pasirašytą susitarimą skirti krašto apsaugai 2 procentus

bendrojo vidaus produkto. Svarbiausias būsimas Seimo darbas, pasak jo, - svarstyti ir priimti Konstitucijos pataisą dėl žemės pardavimo užsieniečiams.

Seimo vicepirmininkas Artūras Skardžius, susitikęs su JAV kongresmenų ir senatorių patarėjais, patikino juos, kad naujoji socialdemokratų ir socialliberalų dauguma tęs užsienio politiką. Pasak jo, svarbiausi mūsų prioritetai išlieka tie patys - narystė ES, NATO, geri santykiai su kaimyninėmis valstybėmis. Seimo vicepirmininkas informavo svečius apie numatytą krašto apsaugos finansavimą.

A. Skardžius tikisi, kad naujausia informacija apie Lietuvą pasieks JAV kongresmenus ir senatorius.

Išvados...

Slaptojo Molotovo-Ribbentropo pakto metinių išvakarėse Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti paskelbė išsamų to laikotarpio tyrimą. Tai jau trečiasis visuomeniniais pagrindais dirbančios tarptautinės komisijos, kuriai vadovauja Kovo 11-osios Akto signataras Emanuelis Zingeris, baigtas darbas. Išvados, anot E.Zingerio, gali būti žiaurios Lietuvai ir net sukelti skandalą.

PENKIEMS - VYČIO KRYŽIAUS ORDINAI

rodė bejėgis prieš tautos valią ir istorinę tiesą.

Po mirties ordinu apdovanotas Jonas Lauriūnas buvo aktyvus Bažnyčios ir tikinčiųjų teisių gynėjas, "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" bendradarbis, pagrindinės kunigų seminarijos dėstytojas ir rekolekcijų vadovas. Taip pat po mirties Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotas Šarūnas Žukauskas kartu su Vidmantu Poviloniu 1971 metais buvo įkūrė pagrindinę organizaciją, skirtą priešintis sovietinei okupacijai, įrėngė pagrindinę spaustuvę, leido ir platino

pagrindinę spaudą ir periodinius leidinius.

Stasys Stunguryš yra buvęs politinis kalinys, pagrindžio spaudos bendradarbis.

Albertas Žilinskas taip pat bendradarbiavo pagrindinėje spaudoje, rėmė politinių kalinių šelpimo fondą, buvo vienas iš Lietuvos politinių kalinių sąjungos įkūrėjų.

Vyčio Kryžiaus 5-ojo laipsnio ordinais V.Adamkus per savo kadenciją apdovanojo beveik pusšimtį žmonių, prieš jį prezidentavęs Algirdas Brazauskas - 77 asmenis.

ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

LIETUVOS ŽYDAI RAGINO PASAULIO ŽYDUS REMTI LIETUVOS SIEKIUS

Lietuvos žydai kreipėsi į pasaulio žydų bendruomenę ragindami paremti Lietuvos siekius kuo greičiau tapti NATO ir Europos Sąjungos (ES) nare.

Išplatintą kreipimąsi pasirašė Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius bei Lietuvos žydų kultūros palikimo paramos fondo valdybos pirmininkas Emanuelis Zingeris. E. Zingeris taip pat yra ir Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinių okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje tirti pirmininkas.

“Nepaisant tragiškos Lietuvos žydų žūties ir Lietuvoje neįsisąmoninto holokausto tragedijos masto, mes, parėmę nepriklausomos Lietuvos atkūrimą, manome, kad Lietuva turi būti kuo greičiau priimta į NATO ir Europos Sąjungą. Tai būtų kuriamos modernios Lietuvos pilietinės visuomenės ir holokausto atminties garantas”, - rašoma kreipimesi į pasaulio žydų bendruomenę. Pareiškime pabrėžiama, kad žydai rėmė Lietuvos nepriklausomybę 20 amžiaus pradžioje ir pabaigoje. “Lietuvos žydai kartu su lietuviais ir kitų tautybių žmonėmis septynis šimtmečius statė Lietuvą. Miestų ir miestelių amatininkai, verslininkai, teisininkai, finansininkai ir kiti - praturtino Lietuvą ir Vakarų civilizaciją, buvo dar viena jungtis tarp Lietuvos ir didžiojo pasaulio”, - rašoma pareiškime. Šis kreipimasis buvo išplatintas Lietuvoje rengiamo pasaulio litvakų suvažiavimo išvakarėse.

Iki rugpjūčio 30 d. vyksiančiame kongrese dalyvaus apie 300 žinomų veikėjų iš 12 valstybių - Lietuvos, Izraelio, JAV, Kanados, Prancūzijos, Meksikos, Vokietijos, Nyderlandų, Didžiosios Britanijos ir kitų šalių. Kongresas yra pagarbos duoklė litvakams, kurie ilgus metus dirbo Lietuvos labui, pasaulyje rėmė jos nepriklausomybės siekius bei diplomatinį pripažinimą.

PLB PAKVIETĖ A. BRAZAUSKĄ

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) atstovai rugpjūčio 23 d. vyksiančiame susitikime su premjeru Algirdu Brazausku padėkojo už jo dėmesį Valdovų rūmams.

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas BNS po susitikimo su premjeru sakė, jog daugiausia dėmesio pokalbyje su A. Brazausku buvo skirta Valdovų rūmų atstatymui, kurį užsienio lietuviai ypatingai remia.

PLB atstovai premjerui priminė, kad lygiai prieš metus buvo įkurtas Valdovų rūmų atstatymo paramos fondas, kuriame dabar yra apie 200 tūkst. litų. PLB dėkojo A. Brazauskui, kad jis imasi ryžtingų žingsnių, siekiant atstatyti Valdovų rūmus. Kaip žinia, A. Brazauskui tapus premjeru iš Vyriausybės rezervo fondo praėjusią savaitę Valdovų rūmų konservavimui buvo skirta 300 tūkst. litų. “Kalbėdami apie Valdovų rūmus, mes norime tarp viso pasaulio lietuvių iškelti valstybingumo idėją. Neseniai grįžau iš Varšuvos, kur buvau Karalių rūmuose. Noriu tokį vaizdą matyti ir Lietuvoje”, - sakė V. Kamantas.

Valdovų rūmų atstatymui Seimas yra skyręs 1,6 mln. litų.

PLB atstovai premjerą taip pat informavo apie Seinuose rugpjūčio viduryje vykusį Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų pirmininkų suvažiavimą, jame priimtus sprendimus.

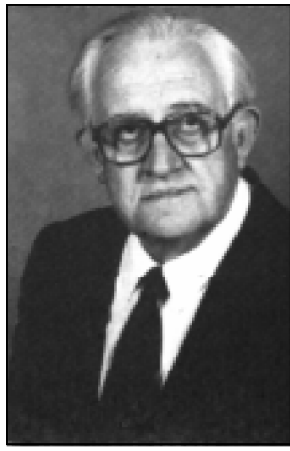
Vyriausybėje BNS informavo, kad premjeras yra kviečiamas į spalio mėnesį Čikagoje vyksiantį JAV Lietuvių bendruomenės 50-mečių, tačiau kol kas nėra aišku, ar premjeras galės nuvykti į jubiliejų.

V. LANDSBERGIS SIŪLO DEŠINIESIEMS VIENYTI

Konservatorių partijos vadovo Seimo nario Vytauto Landsbergio nuomone, dešinėsios partijos galėtų vienyti iškeliant vieną kandidatą Prezidento rinkimuose. Jis sakė, kad tai realus kelias suvienyti rinkėjus ir turėti bendrą frontą. Jo nuomone, diskusijos apie kokį nors formalų vienos ar kitos partijos susiliejimą su kita partija yra mažiau perspektyvus kelias. “Per pirminius Prezidento rinkimus galime suvienyti visus, kurie nori kitokio šalies Prezidento negu A. Brazauskas, K. Prunskienė. Be to, tai yra naujas dalykas, atspindintis demokratijos raidą ir brandą”, sakė V. Landsbergis.

Konservatorių vadovo teigimu, netgi Baltarusijos opozicijos jėgoms pavyko susitarti dėl vieno kandidato Prezidento rinkimuose.

Už vieno kandidato koncepciją yra, pasak V. Landsbergio, Tėvynės sąjunga ir jos koalicijos partneriai - Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Moderniųjų krikščionių demokratų sąjunga, Tautininkų sąjunga, Demokratų ir Tėvynės liaudies partijos. Prie šių partijų jungiasi, pasak jo, Socialdemokratija 2000. Konservatorių lyderis sakė, kad prieš yra Centro sąjunga ir Kazio Bobelio vadovaujami Lietuvos krikščionys demokratai, neaišku, kaip elgsis liberalai. “Jeigu jie eis atskirai, tai bus pagalba pokomunistinei kairei”, pažymėjo V. Landsbergis.

Algirdas Pužauskas

Japonijos premjeras Junichiro Kaizumi tapo nelauktu japonų tautos vadu. Jis per tris mėnesius tapo liberalų demokratų partijos vadovu. Dar prieš liepos 29 d. balsavimus viešosios opinijos tyrinėtojai nustatė, kad už Koizumi vadovaujamą koaliciją balsuoti žada daugiau 80% balsuotojų. Už jo partiją, renkant Japonijos senatą, balsus atidavė 65% rinkėjų. Dabar paaiškėjo, kad jo ekonominių reformų pradžia ir jo dešiniųjų tendencijų pademonstravimas labai patiko ir Japonijos konservatoriams, nes jis, nežiūrėdamas net kai kurių savo partijos patarėjų, aplankė Japonijos karines kapines ir taip paminėjo Japonijos pralaimėtą II Pasaulinį karą. Šis jo apsilankymas kapinėse nelauktai sujungė ir japonų ilgai valdytas abi Šiaurinę ir Pietinę Korėjas, kurių vyriausybės vienodai pikta pasmerkė šitą japonų premjero apsilankymą.

Yasukuni kapinės (Yasukuni reiškia “Taikinga žemė”) buvo įsteigtos 1869 metais, kada įvairios japonų provincijos kariavo tarpusavio feodalizmo dienų varžybose. Visos šalies valdovu tapo vienas imperatorius. Prasidėjo ir japonų imperializmas Rytų Azijoje. Pradžioje Yasukuni kapinėse buvo nedaug japonų karžygių, tačiau šiuo metu kapinėse jau yra du su puse milijono karuose žuvusių. Kapines prižiūri shinto

JAPONŲ KARO KAPINĖS

dvasiškiei. Ten pat yra įsteigtas karo muziejus, ypatingai pagerbti yra japonų kariai savižudžiai, nepabūgę trenkti į karo laivus su bombų pilnu lėktuvu ar prisirišę prie vandeninių torpedų, skriejančių į priešų karo laivus. Ilgainiui Japonijos kaimynai pradėjo laikyti tas karių kapines japonų militarizmo simboliu. Retas Japonijos premjeras išdrįso pagerbti karuose žuvusius savo apsilankymu. Premjeras R. Hashimoto lankėsi 1996 metais, premjeras Y. Nakasone 1985 m. Dabartinis premjeras pasirinko aplankyti karuose žuvusius rugpjūčio 13 d.

Tuo jis supykino kaimynus. Jie žino, kad Yasukuni kapinėse yra palaidoti ir vadi-

minėjimą pasmerkė komunistinė Kinija, Tainanas, Vietnamas, nes ceremonijose dalyvavo Japonijos imperatorius su žmona ir penki japonų kabineto ministrai. Stebėtojai mano, kad Yasukuni yra japonų konservatorių, militaristų ir nacionalistų simbolinis centras. Nemaža grupė Japonijos darbininkų iš Filipinų salų surengė Tokijo mieste piktas demonstracijas, protestuodami premjero Koizumi vizitą tose kapinėse. Pietų Korėjos sostinėje jauni korėjiečiai degino popierines Japonijos vėliavas. Pietų Korėjos ambasadorius įteikė Japonijos vyriausybei formalų protestą dėl premjero vizito karinėse kapinėse. Rugpjūčio

Japonijos ministras pirmininkas Junichiro Koizumi ir JAV orezidentas George Bush po pasitarimų ekonomiais klausimais David vasarvietėje, kur prez. dažnai būna savaitgaliais.

ALFP

namieji karo nusikaltėliai, nuteisti ir nubausti mirties bausmėmis 1946 ir 1948 metais. Jų tarpe kapinėse ilsisi generolas Hideki Tojo. Ir dar 12 nuteistųjų. Premjeras pasirinko rugpjūčio 13 d. vizitą, bandydamas nuraminti supykusius kaimynus, pasakė kalbą, kurioje sakė, kad Japonijos politika yra sugyventi su savo kaimynais ir įgyvendinti pasaulyje amžiną taiką. Rugpjūčio 15 d. Japonijos kapinių

15 kapinėse vyko taikos ceremonijos. Garsiakalbiuose girdėjosi į juostelę įkalbėta imperatoriaus Hirohito 1945 metais sakyta prakalba. Girdėjosi ir premjero Koizumi taikingi pareiškimai apie taiką ir bandymus izoliuoti Japoniją toje pasaulio dalyje. Vienas senyvas japonų karų veteranas pasakė užsienio korespondentui: “Visos valstybės turi savo herojus ir patriotus. Mes japonai turime savo”.

Nukelta į 3 p.

JAV Valstybės sekretorius Colin Powell ir Kinijos prezidentas Jiang Zemin Bejing sostinės valdžios rūmuose ne visada sutarė, kai Powell priminė žmogaus teisių pažeidimus komunistinėje Kinijoje.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

JUODOJO KASPINO DIENA

1939 metų rugpjūčio 23 dieną Maskvoje buvo pasirašytas tikrai baisus išdavystės ir būsimojo Antrojo pasaulinio karo pradžios dokumentas, kai du diktatoriai pasirašė slapta susitarimą - Molotovo - Ribbentropo paktą. Tuo protokolu Rytų Europa buvo padalinta į dvi interesų įtakos sferas, jiems nepriklausančias teritorijas. Tuo paktu buvo sulaužytos su Lietuva pasirašytos Sovietų Rusijos 1920 m. liepos 12 dieną ir 1926 m. spalio 26 dieną pasirašytos sutartys.

Paruošus planą Baltijos valstybių okupavimui, reikėjo dar atlikti klastingą darbą, kad melas būtų pridengtas "taikos skraiste", kad neatrodytų tas nusikaltimas taip žiauriai. Tad dar buvo prijungti du protokolai - 1939 m. rugsėjo 28 dienos ir 1941 m. sausio 10 dienos. Du svetimų žemių pirkliai - Stalinas ir Hitleris vedė derybas. Pradžioje jie buvo numatę, jog skiriamoji įtakų riba bus Dauguvos upė, kurios teritorija į pietus bus palikta Vokietijos įtakai. Tik vėliau susiderinta, kad skiriamoji siena bus šiaurinė Lietuvos siena su Latvija, nes vokiečiai naciai norėjo Lietuvą pasilikti savo žinioje. Derybos vyko toliau ir pagaliau vokiečiai sutiko pasimti tik Suvalkiją. Bet ir tą dalį Stalinas užėmė, bet tada jis turėjo atpirkti iš nacių, sumokėdamas už tą teritoriją 7.5 milijono aukso dolerių. Tuo valstybiniu nusikaltimu sovietų Rusija vienašališkai sulaužė sutartis su Baltijos nepriklausomomis valstybėmis, žiauriai ultimatumais laužė tarptautines sutartis ir karine jėga okupavo, vykdydama prievartą, Baltijos valstybes į "savo rojų".

Stiprėjant Lietuvos tautos sąjūdžiui, 1989 metų rugpjūčio 23-ąją reikšdami vienybę, okupanto pasmerkimą ir ryžtą toliau kovoti, už rankų susikibo šimtai tūkstančių trijų Baltijos valstybių gyventojų. Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės, parodydami Vakarų pasauliui savo vienybę, gyva grandine nuo Vilniaus per Rygą iki Talino "nutiesė Baltijos kelią", stebinusi laisvąjį pasaulį.

Vokietija tuos susitarimus jau seniai paskelbė teisiškai negaliojančiais. Kada Rusija tai padarys? Dar ir šiandien Rusijoje iš valdančiųjų girdėti, kurie neigia Baltijos valstybių okupaciją, vis kartodami melą. O štai Anglijos ministras pirmininkas, kalbėdamas Londone atidarant holokausto parodą, išminėjo žydus ir kitus, kurie buvo nacių sunaikinti, bet kodėl jis nepaminėjo Baltijos valstybių, Ukrainos ir kitų Rytų Europos valstybių žmonių, kurios kentėjo nuo nacių ir nuo komunistų. Žydai kalba už nacių aukas, o kas kalba už komunizmo aukas. Kada bus Niurbergo teismas komunistams?

Prisimenant Molotovo-Ribbentropo paktą, negalima pamiršti ir tautos sukilimo 1941 metų birželio 22 ir 23 dienomis, kuris šiomet buvo minimas visoje Lietuvoje, ypač Kaune, kur sukilimas prasidėjo, kai Lietuvos kariuomenės įgula dalyvavo minėjime ir reiškė pagarbą žuvusiems už tautos laisvę. O mes stebime ir dabar Vakarų valstybių vadų tūpčiojimus, kad tik Rusijos prezidentas būtų patenkintas.

Tačiau visų 1940-1991 metų žuvusių už Lietuvos laisvę auka įpareigoja vienybei nepriklausomos ir saugios Lietuvos vardan.

S. Tūbėnas

DVIEJŲ NUSIKALTĖLIŲ ŠAMOKSLAS

Rugpjūčio 23-čia - Juodojo kaspino diena

Tuo metu Europoje buvo du dideli nusikaltėliai. Vieno tikslas buvo, kad komunizmas užvaldytų visą pasaulį. O kito - vokiečių tautai duoti didelį "Lebensraum" (gyvenamąją erdvę). Kiekvienam galėjo būti aišku, kad dviem priešiniškams, su panašiais tikslais, Europos erdvė buvo per maža ir vienas iš jų turėjo būti pašalintas. Tad tarp jų ir vyko lyg katės su pele žaidimas. Vienas kitą norėjo pergudrauti. Hitlerio planas buvo: staigiu aviacijos ir tankų puolimu suskaldyti rusų frontą į kelias dalis. Jas apsupti, galimai daugiau koncentruota ugnimi sunaikinti. O likusius išstomis divizionais į belaisvę imti. Tačiau apie belaisvių priežiūrą visai net nebuvo galvojama.

Stalinas, žinodamas, ar nujausdamas vokiečių planus, tų Hitlerio planų nepabūgo. Nes jo žodžiais: "Viena mirtis yra tragedija, o dešimčių tūkstančių - statistika". Ir jis suprato, kad Vokietijai užpuolus SSSR, Vakarų sąjungininkams automatiškai ir jis bus jų sąjungininkas. Kol kas apie Vokietijos ir SSSR karą oficialiai ir viešai nebuvo kalbama. Tačiau galvojantieji suprato, kad rugpjūčio 23 d. susitarimas tebuvo tik laikinas. O susitarti jiems buvo gana lengva, kadangi abu ne savo kailiu prekiaavo. Žinoma, daugiausiai laimėjo Stalinas. Jam teko visas Pabaltijys,

Lenkijos okupuotos Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos žemės. Ir laisvos rankos santykiuose su Suomija.

Tą sutartį pasirašius, į Vokietiją pradėjo plaukti įvairios žaliavos, kurių Vokietija neturėjo - arba labai mažai turėjo. Tos sutarties rėmuose Lietuva, Latvija, Estija ir dalis Lenkijos buvo Rusijos okupuotos. Mes tai prisimename ne dėl to, kad į Vokietiją plūdo įvairios žaliavos. Bet todėl, kad vos metams nuo okupacijos pradžios suėjus, dešimtys tūkstančių lietuvių, jų tarpe maži vaikai, kūdikiai ir seneliai gyvulinuose vagonuose į tolimojo Sibiro tremtį važiuojo. Nepaisant to, kad Jungtinės Amerikos Valstijos tos okupacijos tariamai nepripažino. Tačiau, kai prasidėjo Lietuvos atgimimas, tai Washingtonas beveik žado neteko. Kai prasidėjo Lietuvos de facto pripažinimai, tai Amerika vos ne gale atsirado (38). Be to, jeigu okupacija nebuvo pripažįstama, tai kodėl Amerikos pareigūnai kalbėdami apie Baltijos valstybes, vis prideda buvusios sovietinės respublikos.

Jeigu jau nebuvo okupacija pripažįstama - tai kodėl praėjus daugiau kaip 10 metų nuo nepriklausomybės atstatymo, vis kaip uodega velkasi - "Buvusios sovietinės respublikos"? "George Bush

Juozas Žygas

įsipareigojimas išlaikyti valdžioje nusilpusį Mikhail Gorbachev, pasiekė susirūpinimą keliantį aukščiausią tašką jų viršūnių baigiamojoje spaudos konferencijoje, kai jis leido nepataisęs Sovietų prezidento stiprų, bet klaidingą bylos pristatymą. Kodėl jis blokuoja Baltijos valstybių nepriklausomybių atstatymą (Chicago, Sun Times birželio 4, 1990). If Lithuania's liberty is sold to "save" Gorbachev, what is not for sale? (NEWSWEEK: MAY 7, 1990). "It is time to face facts: Gorbachev, the supposedly indispensable man, may be most overrated man of this century (Gorbačiovas būtinai reikalingas (neišvengiamas žmogus) galbūt yra daugiausiai pervertintas šio šimtmečio žmogus)". ("But if Lithuania's cause is sold in the hope of purchasing Gorbachev's political health, what will not be for sale? Lithuania is the leader in line of captive nations seeking freedom. Bet jeigu Lietuvos klausimas bus parduotas, tikint įsigyti Gorbačiovo politinę sveikatą, kas nebus ant išpardavimo? Lietuva yra vadovė pavergtų ir laisvės siekiančių tautų eilėje").

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Keliais sakiniiais

Atkelta iš 2 p.

- **Karo aviacijos** generalas Ronald Kadish pasakė reporteriams, kad antiraketinių ginklų sistemos paskutinis liepos mėn. bandymas bus pakartotas, nes reikia užtikrinti, kad ji tikrai veikia, kaip planuota. Gynybos departamentas užsakė karo aviacijai dar tris bandomuosius F-22 karo lėktuvus, vadinamus "Raptor", kuriuos gamina Lockheed-Martin korporacija. Septyni lėktuvai jau bandomi. Jie pasižymi tuo, kad jų nepastebi ligšioliniai radarai. Visa tų lėktuvų gamyba kainuos apie 60 milijardų.

- **NATO** delegatai nutarė pasiūsti į Makedoniją 400 kareivių, kurie paruoš patalpas ir likusiai sąjungos kariuomenei, kurioje bus 3,500 karių. Pirmieji daliniai bus Britanijos kariai.

- **Angolos** sukilėliai prieš marksistinę valdžią puolė pabėgėlių pilną traukinį. Minos nuvertė traukinį nuo bėgių, o po to pasigirdo užpuolikų šūviai. Žuvo 252 žmonės.

- **Prez. George W. Bush** pasakė, kalbėdamas apie padėtį Palestinoje, kad "vadai toje pasaulio dalyje turi suprasti, kad "taika yra geresnė už karą".

- **Izraelio** tankai ir helikopterai puolė palestiniečių įstaigas prie Nablus prie Betliejaus, netoli bebrono, Rytinėje Jeruzalėje okupavo vadinamą Orient pastatą ir iškėlė virš jo Izraelio vėliavą. Keli palestiniečiai susisprogdino Izraelio restorane, žuvo 12 žydų, daug buvo sužeistų. Izraelio premjeras reikalauja, kad Palestinos vadovas Arafat suimtų ir perduotų Izraeliui teisti Hamas organizacijos vadovus. Pales-

tiniečių Jenin mieste Izraelio tankai ir buldozeriai sulygino su žeme nemažai arabų pastatų, nes mieste buvę teroristų lizdai. Arabai kritikuoja Izraelio valdžią ir grasina pradėti "Intifadą". Arafatas turi apie 30,000 šautuvais ginkluotų policininkų.

- **Kinijos** prezidentas Jiang Zemin pareiškė amerikiečiams, kad jis kalbėjosi su JAV prezidentu Bush telefonu ir pareiškė viltį, kad abiejų šalių santykiai bus nuoširdūs ir geri, net draugiški. Klausinėjamas apie demokratišką Kiniją Jiang atsakė, kad Kinijoje gyvena dar daug beraščių, apie 100 milijonų. Jie nesugebės gyventi demokratijoje, o pradės badauti ir mirti badu. Klausiamas apie Tibetą, prezidentas sakė, kad jis palaiko netiesioginius ryšius su Dala Lama, tačiau šis niekad nepripažino, kad Tibetas yra Kinijos dalis.

Nukelta į 4 p.

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA PAPRAŠĖ VOKIETIJOS IŠDUOTI ĮTARIAMUOSIUS

Lietuva paprašė Vokietijos išduoti Dianą ir Viktorą Djačenkas, kurie įtariami dalyvavę bandymuose parduoti nužudyto kunigo Ričardo Mikutavičiaus kolekciją.

D.Djačenkienė yra Onos Daujotienės dukra. O.Daujotienė - buvusi kunigo nužudymo organizatoriaus Vlado Belecko sutuoktinė - buvo sulaukta liepos pabaigoje, jai pateikti kaltinimai dėl nusikalstamu būdu gauto turto įgijimo arba realizavimo.

Kaip pranešė Generalinė prokuratūra, liepos 24 dieną Vilniaus antrasis apylinkės teismas D. ir V.Djačenkoms skyrė kardomąjį kalinimą - suėmimą, o rugpjūčio 6 dieną priėmė nutarimą patraukti juos kaltinamaisiais.

Lietuvos piliečiai - 33 metų D.Djačenkienė ir 42 metų V. Djačenka buvo sulauktyti liepos 24 dieną Vokietijoje, kur gyveno Rizum-Lingholmo mieste.

Pasak prokuratūros pranešimo, Vokietijos teisėsaugos institucijos prašymus dėl ekstradicijos svarsto 3-5 savaites.

Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamentas šiuo metu tiria bylą, kurioje D. ir V.Djačenkos su dar keliais asmenimis yra kaltinami dėl nusikalstamu būdu gauto turto įgijimo ir realizavimo, bendrininkavimo, taip pat kontrabandos, kai buvo bandoma parduoti pagrobtus iš R.Mikutavičiaus kolekcijos paveikslus.

Generalinės prokuratūros duomenimis, šiemet liepos 20 dieną O.Daujotienė su savo dukra D.Djačenkiene ir jos vyru V.Djačenka Vokietijoje realizavo iš R.Mikutavičiaus buto Kaune pavogtus du paveikslus. Šiuos paveikslus 1998 metų birželio 30-sios vakarą iš kunigo buto pavogė V.Belecko organizuoti nusikaltėliai.

Be O.Daujotienės, liepos pabaigoje Kaune buvo sulauktyti Vidmantas Gudzinskas ir Virginijus Silvestravičius. Pareigūnai įtaria, kad kauniečiai - Vilijampolės gaujos lyderis V.Gudzinskas ir šios grupuotės narys V.Silvestravičius - nuo šių metų pradžios iki liepos 24 dienos įslaptintam liudytojui siūlė įsigyti paveikslą iš R.Mikutavičiaus kolekcijos. Be to, birželio ir liepos mėnesiais minėtieji sulauktytieji, kaip įtariama, padėjo O.Daujotienei už 28 tūkst. JAV dolerių parduoti du paveikslus. Šiuos paveikslus buvo mėginta realizuoti Vokietijoje.

Kunigo R.Mikutavičiaus kolekcija buvo pavogta 1998-ųjų birželio 30-osios vėly vakarą. Tuomet V.Beleckas su bendrininkais iš kunigo R.Mikutavičiaus buto išgabeno meno dirbinių, kurių vertė - per 5 milijonus litų. Po to R.Mikutavičius buvo apšvaigintas eteriu, nuvežtas prie Nemuno ir paskandintas.

Didelė dalis pavogtų vertybių buvo rasta per antrą kartą V.Belecko namuose Bažnyčios gatvėje. Teisėsaugos pareigūnams pavyko rasti ir kelis kūrinius V.Belecko giminaičių bute K.Būgos bute bei pas jo brolių Lionginą Stupakovą.

Tačiau kita dalis kolekcijos iki šiol nerasta. Manoma, kad šios vertybės kainuoja apie du milijonus litų. Didžiąją kolekcijos dalį sudaro apie 20 paveikslų. Kita dalis - įvairios senovinės skulptūrėlės, dėžutės, laikrodžiai bei kiti daiktai.

Šios dingusios kolekcijos dalies buvo ieškoma pas visus V.Belecko aplinkos žmones, gimines, draugus. Pareigūnai atliko apie 50 kratų, tačiau pastangos buvo bergždžios.

Už kunigo R.Mikutavičiaus nužudymo organizavimą V.Beleckas buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas birželio pabaigoje atmetė V.Belecko kasacinį skundą. Šis sprendimas yra galutinis ir kasacine tvarka neskundžiamas. Kunigo žudikas visą likusį gyvenimą turės praleisti nelaisvėje.

Už kunigo R.Mikutavičiaus nužudymą kartu su V.Belecku kalėti buvo nuteisti dar trys jo bendrininkai - Ivanas Kvaskovas, Artūras Daškovskis ir Valdas Puodžiūnas. I.Kvaskovas pasikorė kolonijoje.

LIETUVOS PARLAMENTARAI TAIWANE

Penkių Lietuvos parlamentarų grupė lankosi Taivano sostinėje Taibėje. Seime veikiančios Lietuvos draugystės grupės su Taivano parlamentu pirmininkas parlamentaras Aloyzas Sakalas Eltai sakė, kad vizito metu ketinama susipažinti su šios šalies parlamento veikla. Seimo nariai domėsis Lietuvos ir Taivano ekonominio bendradarbiavimo galimybėmis. Lietuvoje iš principo pritariama iniciatyvai atidaryti ekonominę atstovybę, tačiau dėl lėšų stokos kol kas tai nerealizuojama, pažymėjo A. Sakalas.

Delegacijoje buvo Seimo nariai Aloyzas Sakalas, Eimundas Savickas, Romanas Algimantas Sedlickas, Valerijus Simulikas ir Raimondas Šukys. Taivano parlamento prezidento kvietimu

Nuotrauka iš Kauno, kuriame iškilmingai paminėtas 1941 metų lietuvių tautos sukilimas. Centre, už vėliavos, stovi buvę to įvykio organizatoriai - dr. A. Damušis, P. Narutis, kuris prie Nežinomojo kario paminklo pasakė kalbą, ir J. Antanaitis.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

- **Rusijos** prezidentas Vladimir Putin prieš susitikdamas su JAV gynybos sekretoriumi D. Rumsfeld pareiškė, kad reikėtų toliau išlaikyti jau seniai sutartą atominių ginklų kontrolę ir jų nepanaikinti. Putin pareiškė norįs gauti iš Amerikos daugiau detalių apie jos planuojamą gynybos raketų sistemą.

- **Rusijos** ekonomikos ministerija paskelbė, kad ekonominis augimas per šių metų šešis mėnesius siekė 5.4%. Amerikos ekonominis augimas per antrąjį metų ketvirtį pasiekė vos 0.7%. Biznio investicijos nukrito 13%.

- **Italijos** vyriausybė pakeitė kai kuriuos policijos vadovus, kaltinamus per daug stiprių atsiliėpimų į Genuos miesto Aštuonių valstybių

viršūnių suvažiavimo saugojimą nuo protesto demonstracijų. Trys suimti amerikiečiai ir 17 kitų šalių jaunuoliai buvo paleisti iš kalėjimų ir deportuoti. Bus paleisti ir kiti.

- **JAV** pasiūlė Kinijai 34,567 dolerių už nusileidusio JAV žvalgybos lėktuvo įgulos priėmimą, maitinimą 11 dienų ir kitą paramą. Kinija atmetė šį pasiūlymą ir pareikalavo vieno milijono dol.

- **Pietiniame Sudane**, kur dar vyksta civilinės kovos, juodieji išsilaisvinimo armijos kariai susprogdino Sudano naftos įrengimus, kuriuos valdo Kanados Talisman Energy bendrovė.

- **Kubos** diktatorius Fidel Castro paminėjo savo 75 metų gimtadienį apsilankydamas Venecueloj, kur jį šiltai priėmė prezidentas Hugo Chavez.

Stebėtojai mano, kad Fidel įpėdiniu numatytas kariuomenės vadas Fidel brolis Raul Castro, kuris jau sulaukė 70 metų. Be Castro brolių Kuba yra valdoma mažo raketinio bolševikų, jų tarpe vadinamo parlamento pirmininko, viceprezidento ir dar, gal užsienio reikalų ministro.

- **Indonezijos** nauja prezidentė Megawati Sukarnoputri sudarė 32 narių ministrų kabinetą iš nepolitinių technokratų, savo srities specialistų. Buvęs ekonomikos profesorius ir Indonezijos ambasadorius JAV paskirtas specialiu prekybos ir finansų prižiūrėtoju. Prezidentė paskyrė atsargos generolą nauju valstybės saugumo viršininku. Jis kritikuojamas už kai kurių salyno gyventojų persekiojimą.

jie viešėjo Taibėje iki rugpjūčio 26 d. Pasak Seimo nario A. Sakalo, tai atsakomasis vizitas. Taivano parlamentarai viešėjo Lietuvoje prieš mėnesį.

Seime veikiančiojoje Lietuvos draugystės su Taivano parlamentu grupėje dirba 22 parlamentarai.

LIETUVOS GYVENTOJŲ GYVENIMO BŪDAS

Beveik trečdaliui Lietuvos didžiųjų miestų gyventojų artimiausias Rytų Europos žmonių gyvenimo būdas. Beveik ketvirtis apklaustųjų net ir po vienuolikos mūsų šalies nepriklausomybės metų vis dar ilgisi "rusiško" požiūrio į gyvenimą. Tai paaiškėjo "Veido" užsakymu Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų studijai "Spinter" šių metų rugpjūčio 17-20 d. atlikus didžiųjų miestų gyventojų apklausą.

Rusų mentalitetui dažniau simpatizuoja vyresnio nei vidutinio amžiaus, žemesnio išsimokslinimo gyventojai. Vakarų Europos mentalitetas dažniau artimesnis vilniečiams, amerikietiškosios vertybės - jaunesniems žmonėms.

LIUBLINE VYKSTA LIETUVOS IR LENKIJOS SAVIVALDYBIŲ FORUMAS

Rugpjūčio 22 d. Lenkijos mieste Liubline prasidėjo trečiasis Lietuvos ir Lenkijos savivaldybių forumas, kurio tema "Savivaldybės integracijos į ES procese".

Pirmasis forumas įvyko 1998 m. Varšuvoje, antrasis - 1999 m. Vilniuje, pranešė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Spaudos skyrius.

Lietuvai forume atstovauja 36 savivaldybių merų, vice-merų, tarybos narių bei administratorių delegacija, Lenkijai - 36 miestų atstovai. Renginyje Lietuvos ir Lenkijos atstovai

aptarė savivaldybių dalyvavimą integracijos į Europos Sąjungos (ES) procese bei savivaldos problemas, kurios Lietuvoje ir Lenkijoje yra panašios. Forumo dalyvius pasveikino Lietuvos generalinis konsulas Varšuvoje Genadijus Mackelis. Lietuvos miestų atstovai aplankė miestus partnerius Lenkijoje, kur tiesiogiai aptarė tolesnius bendradarbiavimo planus. Pagrindiniai forumo organizatoriai - Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lenkijos miestų sąjunga.

Lietuvių Fondo spaudos konferencijos metu kalba LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, šalia jos Aleksas Vitkus ir Bronius Juodelis.

Didieji Lietuvių Fondo veikėjai spaudos konferencijoje PL Centre Lemonte Stasys Baras ir dr. Antanas Razma.

Ed. Šulaičio nuotr.

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

JAV pozicija NATO klausimu

Nuo pavasario, kai buvo išplatinta LB apygardoms ir apylinkėms paskutinė JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos informacija, NATO klausimas yra gerokai pajudėjęs į gerąją pusę. Balandžio mėnesį Baltijos valstybių priėmimą į NATO stipriai parėmė to laiko įtakingas Senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas senatorius Jesse Helms bei visa eilė kitų aukštų JAV pareigūnų. Vėliau Senate atsirado tolimesnių mums palankių atgarsių. Respublikonų Senato vadovas sen. Trent Lott ir Užsienio reikalų komiteto narys, sen. Richard Lugar pritarė NATO plėtimui. Šiuo metu apie trečdalis Senato yra pareiškę savo pritarimą plėtos klausimui, mažiau nei trečdalis priešinasi, o likusieji dar turi apsispręsti. Kuo toliau, tuo palankiau Washingtono turėtų būti traktuojama Lietuvos pakvietimo byla. Prezidentas Bush ir jo artimiausi patarėjai yra vis daugiau nusiteikę įtraukti į NATO plėtimą Baltijos valstybes, ar bent dalį jų, ir tai teigiamai veikia JAV politikus bei užsienio šalių NATO sąjungininkus.

JAV valdžios žinovai mano, kad šį rudenį JAV vyriausybė jau vykdys pirminius sprendimus dėl kandidatų atrankos. Galutiniai sprendimai gali užsidedėti iki sekančio pavasario, kai NATO baigs savo kandidatų įvertinimus pagal jiems pateiktus NATO pasiruošimo veiklos standartus. Manoma, kad kai bus išvardinti JAV remiami kandidatai, tada žymiai išryškės opozicija ir išsiplės jau pradėti ginčai dėl NATO plėtos. Į JAV vyriausybę daug įtakos turės Senato užsienio bei ginkluotųjų pajėgų komitetų nariai bei žinomų pavienių

senatorių nuotaikos. Su laiku Senatas turės ratifikuoti (su 67 balsų dauguma) visus sprendimus priimti naujus NATO narius. Šiuo metu, daugelis Washingtono specialistų mano, kad Baltijos valstybės, ypač Lietuva, turi gerą galimybę sekančiais metais patekti į NATO, jeigu laikysis dabartinės užsienio politikos krypties ir išvengs didesnių politinių klaidų.

Paskutiniųjų mėnesių įvykiai

Gegužės mėnesį vyko svarbūs suvažiavimai Bratislavoje ir Vilniuje. Bratislavoje susirinkę visų NATO kandidatuojančių valstybių vyriausybių vadovai pasisakė už NATO plėtrą 2002 m. Čekijos prezidentas Vaclav Havel stipriai ragino priimti Lietuvą, Latviją ir Estiją į NATO ir pridūrė, kad būtų moraliniai nepriimtina jas išskirti iš tos sąjungos, nes tai atsiduotų Ribbentropo-Molotovo pakto pakartojimu. Sakė, kad laikas baigti pataikauti tamsiausioms Rusijos tendencijoms ir kad su ja reikia santykiauti, kaip su subrendusia valstybe. Ji turėtų suprasti, kad Baltijos valstybės NATO sudėtyje jai nekeltų jokios grėsmės.

Gegužės mėnesio gale Vilniuje įvyko sėkminga NATO Parlamentarinės Asamblėjos sesija, kurioje dalyvavo skaitlinga JAV Kongreso atstovų grupė bei parlamentarai iš visų 19 NATO priklausančių valstybių. Buvo nutarta siūlyti Šiaurės Atlanto Tarybai, kad NATO plėtra vyktų 2002 m. ir kad būtų teikiamos lygios galimybės patekti į organizaciją visoms pasiruošusioms kandidatėms, įskaitant ir Baltijos valstybes. NATO Generalinis sekretorius George Robertson pareiškė, kad sekančiais metais NATO bus plečiama ir tik lieka atrinkti kandidates.

Balandžio mėnesį, vadovaujant Baltic Caucus vadovams, sen. Richard Durbin ir sen. Gordon Smith, 17 Senatorių pasirašė laišką raginantį prezidentą Bush veikti NATO šalis, kad vienbalsiai būtų priimtas sprendimas išplėsti NATO 2002 m. Prez. Bush birželio mėnesį lankdamasis Europoje, Briuselyje bei Varšuvoje pareiškė, kad JAV remia NATO plėtrą ir kad sekančiais metais turėtų būti kviečiamos visos kandidatės, kurios prilygs NATO pasiruošimo standartams. Neturėtų būti kreipiamas dėmesys kurios Europoje yra ir kokia buvo jų istorinė praeitis. Prezidentas teigė, kad NATO plėtra į Rytus neužgaus Rusijos interesų, bet juos puoselės.

Šiuo laiku, JAV Atstovų Rūmuose 50 atstovų yra pasirašę kongr. John Shimkaus rezoliuciją (HCR 116), remiančią Baltijos valstybių pakvietimą į NATO. Liepos viduryje Senate praėjo sen. Campbell pasiūlyta rezoliucija (SCR 34), kuria buvo pasveikintos Baltijos valstybės už jų pasiekimus per 10 nepriklausomybės metų. Senate kol kas dar nėra analogiškos kongr. Shimkaus rezoliucijos.

Ką veikė JAV LB?

JAV LB lygyje nuveikta nemažai darbų. Vyko pastovūs pokalbiai su Baltųjų Rūmų bei Valstybės departamento pareigūnais, susitikimai su Senato bei Atstovų Rūmų patarėjais bei pačiais senatoriais. Pavyzdžiui, LB suorganizuota Pensilvanijos lietuvių grupė birželio pabaigoje Washingtono lankėsi pas senatorius Santorum ir Specter. New Yorko, Floridos ir Utah lietuvių rašė laiškus į vietos laikraščius atsakyti į kai kuriuos nepalankius vedamuosius tų valstijų spaudoje. New Yorko apygarda dėjo pastan-

gas pravesti jų valstijos Atstovų rūmuose bei Senate rezoliucijas dėl Lietuvos priėmimo į NATO. Visose apygardose vyko vajai rinkti parašus peticijas už NATO plėtrą. Iki liepos galo visoje Amerikoje, JAV LB ir kitos organizacijos surinko virš 20,000 parašų. Peticijos vaju tęsiasi. Jie bus įteikti prezidentui Bush, kada jis priims prašymą su juo susitikti. JAV LB, kartu su JBANC, suruošė bendrą interneto pokalbį su JAV NATO Komiteto pirmininku Bruce Jackson. Į pokalbį įsijungė 275 dalyviai.

Birželio 30 d., George Washington Universitete, Washingtono, JAV LB Visuomeninių reikalų taryba, kartu su vietos apylinke ir Baltimore-Washington jaunimo sąjungos skyriumi, surengė vienos dienos seminarą aptarti, kaip lietuviškais tikslais vystyti mums palankią visuomeninę veiklą Amerikoje. Renginys sutraukė apie 35 dalyvius iš rytinio pakraščio, įskaitant Bostoną, Connecticut, New Yorką, Philadelphia ir Washingtoną. Tarp kalbėtojų buvo JAV LB VRT nariai dr. Elona Vaišniene, Darius Sužiedėlis ir Arvydas Remėza. Programoje taip pat dalyvavo Asta Banionytė, Arvydas Barzdukas, Lietuvos Ambasadose patarėjas Renatas Norkus, Jaunimo Sąjungos vicepirmininkas ir JAV LB Washingtono įstaigos stažuotojas Marius Petrušonis bei Ina Navaželskis, tuo laiku ėjusi JAV LB Washingtono įstaigos direktorės pareigas. Seminare buvo susilaukta ir ypatingo svečio, Lietuvos Seimo nario bei Vilniaus Universiteto politologo dr. Algirdo Griciaus, kuris supažindino su tuo laiku vykšančiomis Lietuvos vyriausybės permainomis.

Planai ateities veiklai

Rugsėjo viduryje į Washingtoną atvyks prez. V. Adamkus. Jei iki to laiko bus surinkta užtektinai parašų, yra

galimybė, kad tai būtų proga įteikti Prez. Bush peticiją su parašais raginant Baltijos valstybių priėmimą į NATO.

Šį rudenį svarbu toliau megzti vietovėse kuo tampa presnius santykius su JAV senatoriais, nes jie bus vis daugiau JAV vykdomosios valdžios konsultuojami kviešti į NATO 2002 metais. Todėl LB vienetai, lietuviškos organizacijos bei pavieniai asmenys yra kviečiami organizuoti delegacijų (vienų lietuvių ar kartu su kitų tautinių grupių atstovais) apsilankymus pas senatorius ir, antroje vietoje, pas Kongreso rūmų narius bei vietovių politikus, jiems įteikiant VRT-bos paruoštus argumentus dėl Baltijos valstybių pakvietimo į NATO.

Tęsti JAV senatoriams laiškų rašymo kampaniją. Patartina rašyti asmeniškais laiškus ranka ir nukreipti juos į senatorių vietovių raštines. Tai turi daugiau įtakos negu siunčiant juos į Washingtono įstaigą. Dėl adresų, žiūrėkite į "mėlynus lapus" vietovių telefono knygoje, arba pasiteiraukite bibliotekose. Rašykite taip pat prez. Bush ir Kongreso atstovams, bet pirmenybė turėtų būti paveikti Senato narius.

Valstijose ir miestuose, kur dar nebuvo pravestos rezoliucijos arba proklamacijos NATO klausimu, siūlome aplankyti / rašyti gubernatoriams, merams, valstijų asamblėjų atstovams ir nariams, kad tokios rezoliucijos būtų pravestos ir paskelbtos.

Tęskite parašų rinkimą NATO peticijai ir pristatykite kuo greičiau surinktus parašus į JAV LB Washingtono įstaigą 11250 Roger Bacon Drive, Suite 17C, Reston, VA 20190-5202), ALT'ai arba JBANC. Iškilus klausimams, įstaigos telefonas (703) 397-0950, e-mail lacinc@erols.com

JAB LB Visuomeninių reikalų tarybos informacija
Teresė Gečienė

Ohio lietuvių gydytojų gegužinės svečiai (iš kairės) dr.N.Juškie, dr.J.Stankaitis, Gruzdienė, Jasinevičius, dr.V.Gruzdis ir dr.D.Degėsys, OLGD pirmininkas.

Dr. Stp.Matas OLGD gegužinėje pasakojo apie kelionę Lietuvon.

G. Juškėno nuotr.

CLEVELAND, OH

GYDYTOJŲ GEGUŽINĖ

*Tebūna dienos ramios,
tylios,*

*Kaip vasaros švelni daina;
Težavi vis ramunės žiedas -
Širdis telieka vis jauna...*

Dalia Staniškienė

Aną sekmadienį, rugpjūčio 12 d., daktarų Juozo ir Valdonės Skrinskių sodyboje, Eastlake, OH, buvo nuotai-kinga Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos ir šeimų narių gegužinė. Visi buvo skaniai pavaišinti. Besigėrint Erie ežero platybe dalintasi mintimis ir užtrauktos mielos lietuviškos dainos.

Šeštą kartą Lietuvą lankęs dr. Steponas Matas papasakojo savo įspūdžius - apie Lietuvos gamtos ir miestų grožį bei ten veikiančias jėzuitų mokslo įstaigas. Anot jo, kiekvienoje kelionėje jis matė pažangą atkuntančioje tėvynėje.

Už poros mėnesių bus metinis OLGD-jos narių suvažiavimas, kultūrinės premijos įteikimas ir vaišės Lietuvių namuose. Ta proga apie kandidatų premijai kalbėjo dr. Giedrė Matienė. Gegužinę pajvairino dr. V. Skrinskienės skaityta Dalios Staniškienės poezija ir Iz. Stankaitienės deklamacija.

VASARA JURGINĖJE

Atrodo, kad mes nuolat dairomės savanorių, nors ne visados tenka juos surasti. Štai Šv. Jurgio parapijos rugpjūčio mėnesio savanorė jau antrus metus talkininkauja kas mėnesį bingo lošimams. Ji taip pat padėjo ruošti Prisiminimo dienos iškilmes bei sėkmingą Kalėdų pobūvį. Mes didžiuojamės skelbdami Sandrą Sakenes-Schultz mūsų rugpjūčio mėnesio savanorę. Ji yra viena iš tų, kurie skiria laiką Parapijos misijai vykdyti.

Parapijos metinė gegužinė ir sugrįžtuvės bus sekmadienį, rugsėjo 9 d., pradėdant po 10:30 val. ryto Mišių. Visi

parapijos nariai ir bičiuliai yra kviečiami su mumis praleisti malonų popietį. Turėsime loterijas ir dovanas atvykstantiems, skanų maistą ir gairinančius gėrimus bei žaidimus jauniems ir jaunoms širdims. Tikimės matyti jus visus šioje šventėje ir skatiname nevēluoti.

Pastarosios savaitės priminė mums, kad vasara dar tebėra čia. Ispėjame visus, kad kaitra yra irgi pavojinga, kaip žiemos šalčiai. O ypač mūsų senoliams, kada dienos yra karštos ir tvankios. Kviečiame jus nepersistengti ir saugotis. Kartu primename, kad šeštadienio vakarinės šv. Mišios ir sekmadienio 9 val. ryto Mišios yra aukojamos mūsų vėsinamoje koplyčioje.

Ger.J.

PENSININKŲ ŽINIOS

Pirmas rudens suėjimas/pietūs įvyks š.m. rugsėjo mėn. 6 d., ketvirtadienį, 2 val. po pietų., Lietuvių namų "Gintaro" valgykloje - ne įprastoje viršutinėje salėje. Maloniai kviečiame pensininkus kuo gausiausiai šiame suėjime dalyvauti. Programoje; pasitarimai bei pasiūlymai ateities susirinkimų patalpų klausimu.

Rugpjūčio ir rugsėjo mėn. gimtadienius švenčia šie klubo nariai: Rugpjūčio mėn.- A. Baliūnas, H. Johansonas, B.Juodienė, S. Knistautienė, B. Maželis, K. Pajūnas, K. Puodžiūnienė, M. Puškorienė, S. Radzevičiūtė, V.Ramūnas, V. Tamulis, L. Veličkienė, R. Vilkutaitienė.

Rugsėjo mėn.: - E. August, J. Januškie, V. Kaunas, A. Liutkus, A. Miškinienė, D. Nasvytis, L. Neimanas, G. Piktumienė, M. Petraškienė, V. Skarnus, V. Stimburiene, M. Titienė, J. Vedariene, N. Kaminskienė.

Sveikiname visus jubilatus, linkėdami jiems sveikų, laimingų ir ilgų metų.

Clevelando pensininkų klubo valdyba

LIETUVOS ŠOKĖJAI ŠOKS PASAULIO PIRMENYBĖSE

Gavome laišką iš žymiųjų Lietuvos sportinių šokių šokėjų, o dabar trenerių bei teisėjų - Česlovo ir Jūratės Norvaišų, kurie praneša apie artėjantį pasaulio standartinių šokių čempionatą. Jis įvyks rugsėjo 8 d. Amerikoje - Miami Beach mieste, Floridoje. Čia pasirodys ir dvi Lietuvos poros, kurias kaip tik treniruoja Norvaišos.

Tai 2000 m. Europos bronzos medalistai, antrieji Pasaulio reitingo lentelėje - Arūnas Bižokas - Edita Dainiūtė. Kita pora: Donatas Vėželis - Lina Chatkevičiūtė - 1998 m. Pasaulio jaunimo čempionai. Beje, ši pora gerai pažįstama ir čikagiečiams lietuviams, nes jie šoko per šių metų labdarinę "Vienos valso" renginį Lemonte gegužės 12 d. Taip pat juos buvo galima matyti per Čikagos lietuvių televizijos programą, skaityti apie juos mūsų spaudoje.

Šiose pirmenybėse viena iš teisėjų kaip tik bus kaunietė J. Norvaišienė, kuri laiške pažymi: "Būtų puiku, jeigu šias pasaulio pirmenybes galėtumėte pareklamuoti lietuvių tarpe ir juos paraginti, kad jie atvažiuotų į šias varžybas "pasirgti".

Daugiau informacijų apie šias varžybas, turėtų susisiekti su rengėjais: American Ballroom Company, PO Box 453605 Miami, FL 33245-3605; tel. (305) 442-1288.

Beje, Norvaišos abu yra

medicinos gydytojai - pirmieji iš lietuvių šokėjų, gavę aukščiausius apdovanojimus šokių srityje Rusijoje ir užsienyje. Abu vadovauja Kauno sportinių šokių kolektyvui "Sūkurys", nuo 1965 m. organizuoja kasmetinį tarptautinį sportinių šokių konkursą - "Gintarinė pora". Jie yra apdovanoti LDK Gedimino IV-jo laipsnio ordinais. Česlovas yra Lietuvos aukščiausios kategorijos treneris bei tarptautinės kategorijos teisėjas, Lietuvos sportinių šokių federacijos prezidentas. O Jūratė - irgi tarptautinės kategorijos teisėja bei Lietuvos profesionalų sportinių šokių sąjungos narė. Ji kaip minėta, norėtų šiose pirmenybėse žiūrovų tarpe pamatyti kuo daugiau lietuvių.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS EDMONTONE

Rugpjūčio 12 d. Edmontone, Kanadoje baigėsi 10 dienų užtrukusios 8-sios Pasaulio lengvosios atletikos varžybos. Jose daugiausia medalių - po 19 surinko Rusija ir JAV, nors gerai pasirodė ir anksčiau Tarybų Sąjungos sudėtyje buvusi Baltarusija - 4 medaliai ir Ukraina - 3 apdovanojimai. Iš viso daugiau negu du medalius iškovojo 25 valstybių atstovai. Septyniolikos šalių sportininkai sugriebė po vieną medalį - jų tarpe ir mūsų šalis - diskometikas Virgilijus Alekna, kuriam atiteko

sidabras. Varžybų šeimininkai-kanadiečiai liko be medalio. Lietuvis Alekna, kuris pernai rudenį buvo laimėjęs olimpinį auksą, šiemet turėjo pasitenkinti kiek prastesnės kokybės medaliu. Mūsų šalis tik 32 centimetrais pralaimėjo vokiečiui Lars Riedeliui. Tai buvo ne vien tik prastesnės spalvos medalio reikalas, bet Virgilijus nustojo 30 tūkstančių dolerių, kuriuos jis būtų susižėręs už pirmąją vieną (iš viso 60 tūkstančių). Antroji vieta buvo įvertinta tik per pusę mažesne suma.

Tačiau šiaip ar taip kalbant antroji vieta irgi yra garbingas pasiekimas, nes iš 11 Lietuvos atstovų, dar tik viena jaunoji Austra Skujytė prasimušė į pirmąjį aštuonetuką, kuris gavo piniginius prizus. Šiai iš Biržų kilusiai sportininkei, kuriai rugpjūčio 12 dieną suėjo 22 metai, pavyko iškovoti šeštąją vietą septynkovėje.

Ši JAV NCAA lygos studentų čempionė ir Europos jaunimo pirmenybių bronzos medalio laimėtoja buvo viena iš prošvaisčių Lietuvos sportinėje delegacijoje šiose pasaulio pirmenybėse. Kiti devyni - čia daugiau mažiau turėjo pasitenkinti vienomis iš paskutiniųjų vietų. Ir iš viso tenka stebėtis - kodėl jie į šias varžybas buvo atvežti.

Ypatingai liūdnai atrodė keistais nelietuviškais vardais ir pavardėmis "pasipuošusios" bėgikės - Žana Minima ir Irina Krakoviak, kurios pasitenkino "turistiniais" rezultatais, panašiai kaip ir olimpiadoje Australijoje. Negeriau atsižymėjo ir ėjikas Daugvinas Zujus, kuris 20 ir 50 km. distancijose buvo diskvalifikuotas. Nelė Žilinskienė šuolyje į aukštį su 1.88 m. pasekme tarp 23 dalyvių užėmė 16 - 17 vietą. Kada Lietuvos lengvos atletikos vadovai paliaus į tokias varžybas siųsti neperspektyvius ar jau senesnius sportininkus, kurie nerodo jokių tobulėjimo žymių? Nejaugi Lietuvoje jau neliko daugiau sportininkų panašių į Skujytę?

E. Šulaitis

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla pradės 2001-2002 mokslo metus **rugsėjo 15 d. 2001, 9:00 v.r.**

Vaikų registracija įvyks parapijos svetainėje.

Šv. Kazimiero Mokykla priima į darželį mokinius, kuriems sueina 5-eri metai iki rugsėjo 30 d.

Tėvų susirinkimas su mokyklos vedėja, mokytojais, ir tėvų komitetu prasidės tuojau po registracijos, svetainėje, ir yra privalomas bent vienam šeimos atstovui - tėvui arba motinai.

Mokyklos valandos bus nuo **9:00 v.r. iki 12:30 v.p.p.**

Dėl tolimesnės informacijos, arba jeigu turite klausimų, prašome paskambinti **mokyklos vedėjai, Danutei Tuljak tel. (216) 481-4932.**

LIETUVOS KRYŽDIRBYSTĖ - TARP 19 PASAULIO PAVELDO ŠEDEVŲ

Vilniuje Lietuvos ambasadorė prie UNESCO Ugnė Karvelis kultūros ministrei Romai Dovydenienei įteikė pažymėjimą, liudijantį Lietuvos kryždirbystės įtraukimą į UNESCO žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo sąrašą.

Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevru Lietuvos kryždirbystę UNESCO paskelbė gegužės 18 dieną. Pasak U.Karvelis, toks sąrašas buvo sumanytas prieš ketverius metus, kuomet paveldu pradėta laikyti ne tik architektūra ir kiti apčiuopiami objektai, bet ir žmogus bei jo kūryba.

“Lietuvos kryždirbystė pateko tarp 19 pirmą kartą pasaulyje paskelbtų žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrų, tarp tokių kaip Japonijos

No bei Kinų teatras”, - sakė U.Karvelis.

Įtraukus kryždirbystę į UNESCO sąrašą, iš šios organizacijos bus galima gauti finansinę paramą įvairiai dokumentacijai bei leidiniams.

Komisijoje, kuri tvirtina sąrašą, yra 18 žmonių, tarp kurių - U.Karvelis.

Pasak Kultūros ministerijos pranešimo spaudai, tradiciniai lietuviški kryžiai - tai unikalūs statiniai, jungiantys architektūros formas, skulptūrą, geležinius kalvių dirbinius, kartais primityvią tapybą.

Tarp analogiškų kaimyninių katalikiškų šalių paminklų jie išsiskiria kur kas sudėtingesne, įvairesne, labiau išvystyta menine forma.

Paminklų sudėtinės dalys - geležinės paminklų viršūnės, dar vadinamos ornamentuotais

kryžiais, o ypač įvairių sužetų medinės skulptūros - laikomos vertingiausiu lietuvių liaudies meno palikimu, įkvėpusiu ne vieną žymų 20 amžiaus lietuvių dailininką.

Šiandien kryždirbystė tebėra išlikusi gyva, tradiciniu būdu perduodama liaudies meno šaka. Paminklus kuriantys meistrai - kryždirbiai yra savamoksliai.

Tradicija užsakyti įvairioms paskirtims kryžius Lietuvoje vystosi ir įgyja naujas formas. Greta senų tradicinių formų paminklų, kurie yra restauruojami bei atstatomi, atsiranda naujų sprendimų, susijusių su naujomis temomis arba kintančia senesniųjų motyvų interpretacija.

Pernai lapkritį į pasaulinį UNESCO kultūros ir gamtos paveldo sąrašą buvo įtraukta Kuršių nerija. Nidoje U. Karvelis premjerui Algirdui Brazauskui įteikė tai patvirtinanti UNESCO pažymėjimą.

1994 metais į Pasaulio paveldo sąrašą buvo įtrauktas Vilniaus senamiestis.

Dail V.Slavinskas savo meno parodos atidarymo metu buvo apdovanotas gelėmis. Šalia jo dukra Lauryna Slavinskaitė-Andriukaitienė, marti Inga Vikolienė ir jos dukrelė Šarlota. Ši paroda iki rugpjūčio pabaigos vyksta Balzeko liet.kultūros muziejuje Čikagoje.

Algis Janušas (kairėje) Čiurlionio galerijos Čikagoje direktorius, kalbasi su dailininku Viliūniu Slavėnu, kurio paroda, kuri rugpjūčio mėnesį vyko Balzeko liet.kultūros muziejuje, rugsėjo 8 d. bus atidaryta “Čiurlionio” galerijoje.

Ed. Šulaičio nuotr.

Kryžių kalnas Lietuvoje.

BALTARUSIJOJE FILMAS APIE LIETUVOS KUNIGAİKŠČIUS

Minske kino studija “Belorusfilm” pradėjo filmuoti dviejų serijų vaidybinį filmą “Anastasija Slucka”. Pagal istoriko ir dramaturgo Anatolijaus Delendiko, Vladimiro Jankovskio ir Jelenos Denisevič scenarijų kuriamas filmas yra nacionalinis projektas, kuriam skirta 1 mlrd. 400 mln. Baltarusijos rublių (maždaug 2 mln. 800 tūkst. litų). Šio istorinio romantinio

filmo režisierius yra Vladimiras Jankovskis.

Pagal kūrimo mastą filmas “Anastasija Slucka” neturi lygių per visą šios šalies kino studijos veiklos istoriją. Filmas pareikalaus didelio organizacinio darbo - sudėtingų scenos aikštelių, atitinkamo rekvizito, medžiagų ir aktorių. Siekiant atgaivinti XVI amžiaus atmosferą numatoma pastatyti kunigaikščių pilį ir

Slucko miestą, taip pat sumontuoti apie 40 sudėtingų dekoracijų, pasiūti istorinius kostiumus, parūpinti ginklų ir visa kita. Filme vaidins daug aktorių, o jo masinėse scenose dalyvaus apie 10 tūkst. žmonių. Jau žinoma, jog vaidinti vieną pagrindinių - Krivos vaidmenį pakviestas žinomas aktorius Rostislavas Jankovskis.

Filmo veiksmas vyksta XVI amžiaus pradžioje. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdas puldinėja Krymo totoriai. Tvirtovės viena po kitos neatlaiko totorių antpuolių ir pasiduoda priešui. Tarp nedaugelio nenugalėtųjų - Slucko miesto gyventojai, kuriuos valdo kunigaikštis Simonas Olekaitis. Šis labai gerbiamas Gediminaičių šakos atstovas buvo LDK dalies didikų kandidatas į Lietuvos didžiuosius kunigaikščius vietoj Kazimiero Jogailaičio. Simono gyvenimas - mūšiai, o šeimai - žmonai ir dviem vaikams jam likdavo mažai laiko.

Anastasija - Simono žmona yra pagrindinė filmo herojė. Žuvus vyrui, ši jautri moteris staiga turi tapti politike ir kare, išmokti diplomatijos ir karo meno. Didžiosios kunigaikštienės Anastasijos vadovaujami sluckiečiai nugalėjo Krymo totorius. Kol suaugo sūnus Jurgis Anastasija valdė Slucką. Krymo totoriai, dar kelis kartus puolę kunigaikštystę, taip ir nepaėmė miesto...

Užbaigti kurti filmą numatyta 2002 metų gruodį.

NAUJOJI KULTŪROS MINISTRĖ PRISTATĖ SAVO VEIKLĄ

Pirmojoje prieš mėnesį darbą pradėjusios kultūros ministrės Romos Dovydenienės spaudos konferencijoje buvo pristatytas naujo detalizuoto priemonių plano, pagal kurį dirbs Kultūros ministerija, projektas. Šį planą Vyriausybė turėtų patvirtinti rugsėjį kartu su kitų ministerijų projektais.

“Pagrindiniai principai, kuriais vadovausis Kultūros ministerija, bus viešumas ir skaidrumas”, - spaudos konferencijoje sakė R.Dovydenienė. Ji užtikrino, kad visuomenei bus prieinama informacija apie fondų lėšas, jų skirstymą, konkursų rezultatus, laimėjusius projektus.

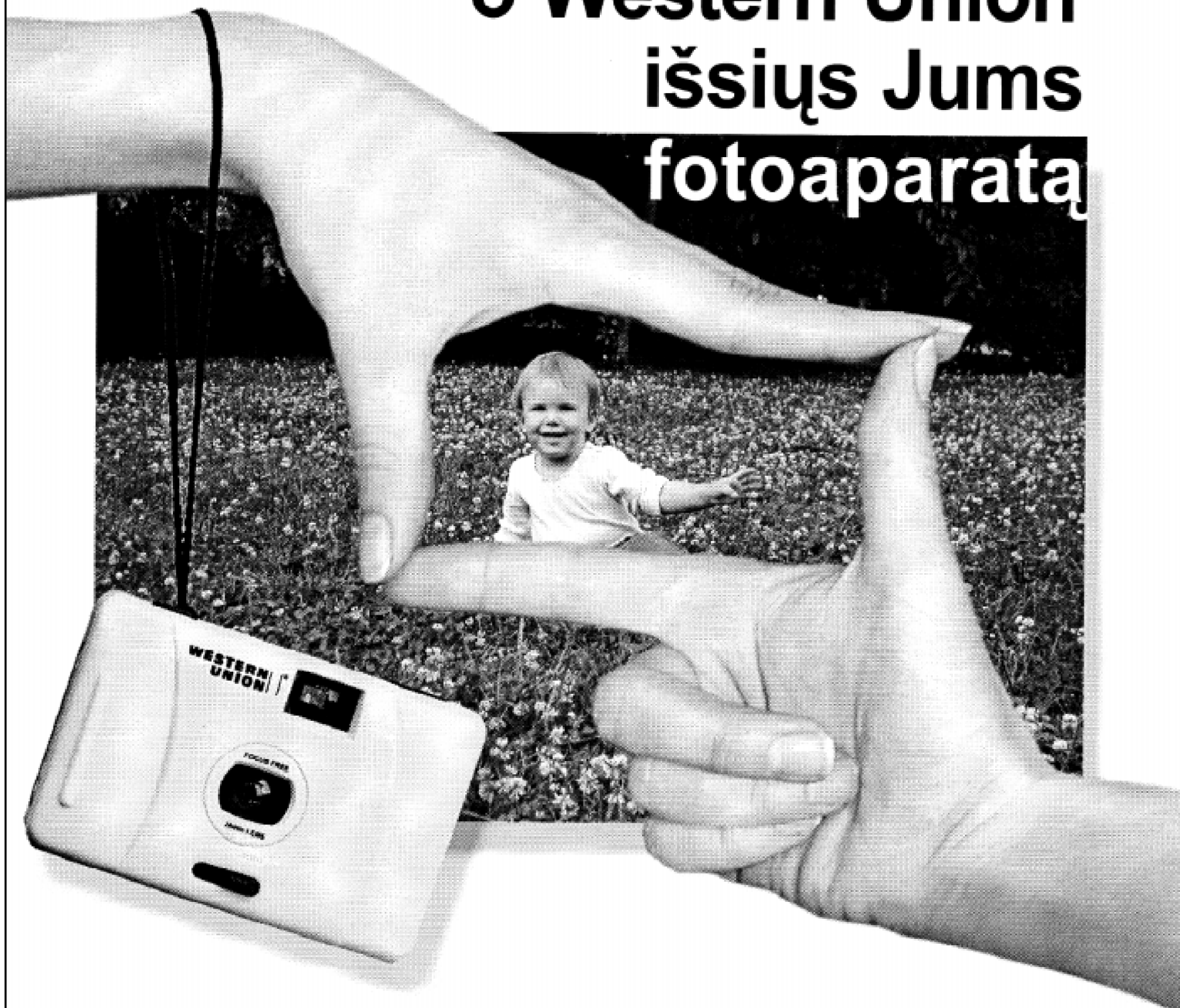
Pasak ministrės, plano, kurį sudaro 27 punktai, projekte galima išskirti pagrindines kryptis - tęstinius Kultūros ministerijos darbus, rengiamą Lietuvos kultūros plėtros programą, paveldo programą ir

tarptautinę veiklą. Plano projekte numatyta tęsti programinį finansavimą, teisinės bazinės tobulinimą bei parengti ne vienerius metus įstrigusius Kino bei Teatro ir koncertinių organizacijų įstatymo projektus. R. Dovydenienė teigė, jog šie įstatymai turėtų būti ruošiami kartu su meno žmonėmis, iš kurių ministerija laukia pasiūlymų ir idėjų.

Tarp tarptautinės veiklos prioritetų - Lietuvos kultūros dienos Vokietijoje, Latvijoje, Rusijoje, tarptautinė konferencija kultūros politikos klausimais, dalyvavimas Frankfurto knygų mugėje bei Europos Sąjungos programose “Media Plus” bei “Europos kultūros miestai - sostinės”. Pagal pastarąją programą 1009 metais Vilnių ketinama paskelbti Europos kultūros sostine.

BNS

Jūs siųskite pinigus namo, o Western Union® išsiųs Jums fotoaparata

Pasidalink ypatingais gyvenimo momentais su savo mylimaisiais užjūryje.

Pasiųsk dvi pinigines siuntas per Western Union Money Transfer iš JAV į Lietuvą ar kitas Centrinės ar Rytų Europos šalis nuo 2001 m. rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 30 d. ir

nemokamai gausi kompaktinį foto aparatą. Geri momentai ilgai nesitęsia, todėl paskubėkite. Nepraleiskite galimybės.

Siųskite pinigus šiandien!

Smulkesnė informacija

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyjeSM

Domas Cesevičius

19 amžius - tai liberalizmo amžius. Tame amžiuje ekonominio liberalizmo teorija pradėjo realizuotis praktiškame gyvenime. Iš teorijos jis perėjo į politikos ir kultūros gyvenimą. Ir iš tikrųjų: valstybė pradėjo vis mažiau ir mažiau kištis į ekonominį gyvenimą. Valstybė pradėjo tenkintis būtiniausiomis savo funkcijomis: ginti kraštą nuo išorinių priešų, palaikyti tvarką ir apsaugoti piliečių laisves viduje ir steigti tik tokias visuomenines įstaigas, kurias neapsimoka steigti privačia iniciatyva (mokyklas). Ekonominis gyvenimas, iš valstybės globos paleistas, nukrypo savo natūralia, ekonominio liberalizmo išpranašauta linkme. Darbo pasirinkimo ir amato laisvė, gyventojų migracijos laisvė davė galimumą sunaudoti darbo jėgas kuo ekonomiškiausiai laiko ir vietos atžvilgiu. Fabriku bei įmonių laisvė privedė prie to, kad fabrikai galėjo plėstis iki jiems reikalingo ir rentabiliškiausio maštabo [Mazstab (vok.) - mastas]. Baudžiavos panaikinimas ir žemės nuosavybės teisių pripažinimas ūkininkams vedė prie intensyvaus žemės ūkio, prie didelių pagerinimų, prie vienkiamų skirstymosi. Ūkininkai visą savo jėgą ir sumanumą skyrė savo ūkiui gerinti. Tos visos aplinkybės atidarė kelią ir galimybes technikos pažangai ir išradimams. Laisva prekyba galėjo naudotis pasaulinio darbo pasidalinimo vaisiais: ekonomikos gėrybės pradėjo geriau pasiskirstyti pasaulyje, bado baimė buvo nugalėta. Rinkos ir kainų anarchija susitvarkė ir stabilizavosi. Laisva konkurencija geriau išlygino kainų ir pelno skirtumus.

Todėl gyventojų skaičius 19 amžiuje visose kultūringose valstybėse nepaprastai išaugo. Bet gyventojai padidėjusios ir suintensyvintos produkcijos dėka buvo viskuo geriau aprūpinti negu merkantilizmo laikais. Didelis pelnas, kuris gautas iš techniškos ir organizacinės produkcijos pa-

GINČAS DĖL “LAISSEZ-FAIRE”

II

(Ištrauka iš knygos “Domas Cesevičius”)

žangos ir kuris teko pavieniems asmenims, konkurencijos dėsnį spiriamas - per produkcijos išlaidų ir kainų sumažėjimą - išėjo visumos naudai. Bendras kultūrinis materialinis niveau nepaprastai pašoko aukštyn.

Bet liberalizmas per daug buvo prižadėjęs ir per daug iš jo buvo laukta. Per daug optimistiškai liberalizmas buvo paregėjęs gyvenimą. Atrodė, kad liberalizmui išgyvenus turės pranykti visokie gyvenimo blogumai, visokios žmogiškos bėdos, nelaimės ir rūpesčiai. O pasirodė ir čia, kad nėra to gero, kuris neturėtų ir blogų pusių. Nauja visuomeniška santvarka visada atneša kartu su savim ir naujų problemų, naujų rūpesčių, kurių iš anksto numatyti negalima. Kad liberalizmo teorija buvo ir teisinga, kad ji reliatyviai buvo geresnė už kitas, bet kiekvienos teorijos įgyvendinimas sutinka daugybę kliūčių, turi daryti daugybę kompromisų, susidūręs su kietomis praeities dogmomis. Tie ekonominiai dėsniai, kuriais liberalizmas vadovosi ir kuriai konstravo ateities santvarką, pasirodė nesantys tokie aiškūs praktikoje ir negalintys pasireikšti savyje visa griežtybe. Tada dar nenorėta suprasti, kad socialinio - taigi ir ekonominio - gyvenimo dėsniai nėra kokie griežti gamtos dėsniai, kurie turi visados ir visur reikštis savo aiškia ir neišvengiama būtinybe. Nenorėta suprasti, kad ekonominiai dėsniai yra tik tendencijos, kurios platesnio gyvenimo ir ilgesnio laiko ribose parodo savo teisingumą. Be to, kad ir tam tikrų teisingų dėsnų ribose, iracionalinių momentų pilnas socialinis gyvenimas negali apsieiti be frikcijų, trynimosi ir pasikreipimų. Neapsiejo be tų frikcijų ir be pasikreipimų ir liberalizmo realizavimasis.

Liberalizmas staigiai ir stipriai pastūmėjo visokią pažangą. Iš to atsirado daugybė gyvenimo pasikeitimų. O kiekviena staigesnė permaina, pasikeitimai ir pažanga negali apsieiti be pereinamųjų blygybių. Kiekviena pažanga reikalauja ir aukų. Išgyvenant naujai ekonominei santvarkai, socialinis gyvenimas irgi turi padaryti didelių pasikeitimų, ir tada visados tam tikra žmonių dalis, iš įprastos jiems

gyvenimo eigos išstumta, atsiduria bėdose. Tas pat buvo ir liberalizmui išgyvenant. Ypač tas perėjimas į liberalizmą sunkiomis formomis pasireiškė Anglijoje, kur liberalios santvarkos paskatintas industrializmas darė nepaprastus šuolius. Tasai liberalizmo paskatintas industrializmas vedė Angliją prie materialinio pražydimo, kuris atėjo kiek vėliau, bet pereinamuoju metu kurį laiką pareikalavo didelių aukų. Ūkininkų luomas buvo beveik panaikintas, rankų darbas ir amatai buvo fabriku nukonkuruoti ir naikinami. Nepaprastas industrializmo plėtimasis sutraukė į fabrikus net moteris ir vaikus. Darbas fabrikuose buvo ilgas ir sunkus. Tuo tarpu uždarbis nerodė tų optimistiškų kilimo tendencijų, kurias pranašavo liberalizmo atstovai. Prasidėjo smarki pažanga, bet tą pažangą pradžioje lydėjo skurdas. Toksai skurdas, kokį randame atvaizduotą Dickenso raštuose.

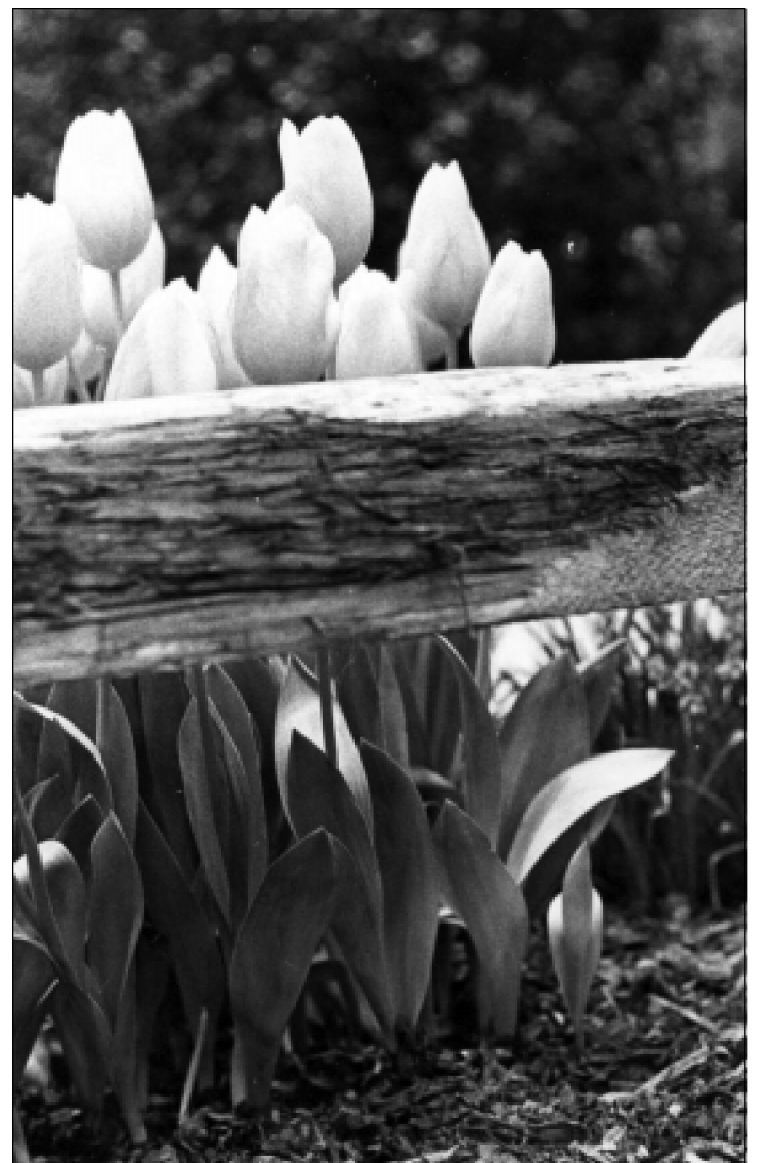
Tos aplinkybės, tasai pereinamasis laikotarpis ir davė progos K. Marksui, matančiam ano laiko Anglijos darbininkų padėtį, taip smarkiai užpulti liberalizmą ir tuolaikinę liberališką politikos ekonomiją. Bet paskui paaiškėjo, kad Markso aštrios kritikos faktai arba Dickenso vaizduojamas skurdas tiko tik pereinamajam, persilaužiamajam liberalizmo laikotarpiui Anglijoje, bet toli gražu ne visam liberalizmui ir ne visur. Bet ne vien Markso, o ir daugelio kitų rašytojų bei publicistų pasipiktinimas liberalizmu kyla iš to nelemto Anglijos laikotarpio, kada buvo pats sunkiausias persilaužimas iš vienos santvarkos į kitą su visomis persilaužimo blygybėmis. Todėl visiškai suprantama, kad vėliau, kai praėjo tas pereinamasis laikas, Markso ir kitų panašios teorijos nustojo savo aktualumo ir savo pagrindo, nes tolesnė liberalizmo išsigalėjimo eiga nepatvirtino tų išvedžiojimų, kokius Marksas padarė, stebėdamas Anglijos darbininkų gyvenimą pačiu nelaimingiausiu laiku. Vėliau gal niekur nebuvo taip išsigalėjęs liberalizmas kaip Anglijoje, ir gal niekur nebuvo taip išsigalėjęs liberalizmas kaip Anglijoje, ir gal niekur nebuvo tokia gera darbininkų padėtis kaip ten. Užtat ir

Markso mokslas nepadarė Anglijoje beveik jokios įtakos, nors tas mokslas rėmėsi beveik išimtinai Anglijos ekonominių ir socialinių sąlygų studijomis.

Bet Markso mokslas rado daug geresnę dirvą Vokietijoje. Čia Markso labiau išsigąsta negu Anglijoje, daugiau išsigąsta to išpūdžio, kokį Markso mokslas padarė masėms. Dėl to per greit suabejota liberalizmo teisingumu ir pradėta ieškoti kokio nors kompromiso tarp liberalizmo ir marksizmo. 19 amžiaus pradžioje atėjęs į Vokietiją liberalizmas jau daug buvo padaręs Vokietijos ekonomiškai pažangai ir stiprybei. Bet antroje 19 amžiaus pusėje prasideda čia ekonomiškai sunkumai. Besiplečiant industrijai, augo miesto proletariatas. Jo padėtis buvo užversta Vokietijos rinka. Vokiečių ūkininkai nebegali konkuruoti ir šaukiasi valstybės pagalbos. Miesto proletariatas taip pat šaukiasi valstybės. Tie balsai ir buvo akstinas atsisakyti laisvos prekybos ir vėl įvesti apsaugos muitus. Be to, tuo metu sukurtas Bismarcko reichas reikalavo pinigų, o pinigų reichas galėjo gauti tik iš

netiesioginių mokesčių. Muitai, atrodė, ir tuo atžvilgiu bus naudingi. Įvedus muitus buvo apsaugoti ūkininkų reikalai. Reikėjo pasirūpinti ir darbininkų reikalais. Bismarckas, kuriam didelę įtaką darė socialistas F. Lassale, pradeda žygius pagerinti darbininkų padėčiai. Nuo čia prasideda socialinė politika socialinio draudimo, darbo apsaugos, socialinės higienos ir kitokių socialinių labdarybių įstatymais. Vadinasi, valstybė vėl padidino savo funkcijų skaičių - pradėjo kištis į ekonomikos gyvenimą. Ji įvedė muitus, ji įsispraudė tarp darbdavių ir darbininkų interesų. Taigi nuo liberalizmo buvo nusigręžta. Toji nauja politikos sistema buvo kažkoks vidurys tarp liberalizmo ir socializmo, tai kompromisinė sistema, kuri gali būti pavadinta valstybiniu socializmu, arba etatizmu, arba intervencionizmu (valstybės intervencija į ekonomikos reikalus).

Šitokiai politiškai praktikai į pagalbą atėjo ir teorija. Apie 1890 m. Vokietijoje įsigali vadinamoji istoriškoji ekonomijos mokykla, vadovaujama G. Schmollerio. Toji mokykla paneigia ekonominius dėsnius, paneigia klasiškinę ekonomijos mokyklą ir viską nori išaiškinti istoriniu reliatyvizmu. Nėra ekonomikoje jokių pastovių dėsnų, skelbė ta mokykla, yra tik tam tikriems istoriškiems laikams reikalingos reliatyvios normos. (Bus daugiau)

Romualdo Kisieliaus nuotr.

“VAIKO TĒVIŠKĒS NAMAI” KREIPIASI Į UŽSIENIO LIETUVIUS

Paremkime Lietuvos našlaičių gelbėjimo pastangas

Viena didžiausių ir skaudžiausių nepriklausomos Lietuvos problemų yra beglobiai vaikai ir smurtas prieš vaikus nedarniose šeimose. Į šią problemą atkreipė dėmesį ir prezidentas Valdas Adamkus. Jis pabrėžė: “Nedarnių šeimų Lietuvoje nemažėja. Šiurpios tragedijos rodo, kad vaikai gali būti asocialių tėvų nukankinti abejingos ir bejėgės visuomenės akivaizdoje”.

Iš tikrųjų lietuvių visuomenėje, ypač Lietuvos kaime, yra labai daug abejingumo, bejėgiškumo, beviltiškumo. Dėl to kalta ne tik sunki ekonominė padėtis, bet ir visas sovietinio laikotarpio auklėjimas, kuris ugdė pasyvumą, žlugdė asmeninę iniciatyvą, kūrybingumą, pasitikėjimą ir religinį tikėjimą. Suklestėjo girtavimas, abejingumas, nesąžiningumas, šeimų nedarnumas, dorovinis palaidumas.

Dėl to sunkiai sau skinasi kelią dorovinis, religinis ir tautinis atgimimas, šeimų stiprinimas, tautos blaivinimas.

VTN sistemoje beglobis vaikas suranda tai, ko yra netekęs: motiną, šeimą, namų židinį. Čia yra gydomos jo psichologinių traumų pasekmės, padedama skleistis brandžia asmenybe per žaidimus, mokymąsi, darbą, kūrybą, maldą. Naujoje šeimoje pasijunta mylimas, reikalingas, naudojamas jos globa tol, kol subręsta ir pasirengia savarankiškam gyvenimui.

Pirmosios VTN šeimos įsisteigė Kaune prie Benediktinių vienuolyno esančiose vaikų darželio patalpose. Čia įrengtuose panaudos sutartimi nuomojamuose butuose yra įkurdinti 34 beglobiai vaikai. Maždaug prieš dešimtmetį Kanados lietuvis Petras Regina kūrė projektą Kaune pastatyti didelį Vaikų kaimą, su Kanados valdžios pagalba planuodamas atgabenti surenkamus namus. Kauno miesto savivaldybė jau buvo paskyrusi atitinkamą sklypą. Deja, P. Regina sunkiai susirgo ir mirė. Visi planai žlugo. VTN

kaimui padovanojo Kanados lietuviai katalikų moterų draugijos surinktomis aukomis. Tai išliekanti Kanados lietuvių parama Tėvynės dvasinio atkūrimo pastangoms. Vieną namelį finansavo rašytojas Algirdas Gustaitis iš Los Angeles. Dabar VTN kaimelyje prie Marijampolės yra 15 naujų gražių šeimyninių namų (vienas iš jų dar nebaigtas). Juose šiuo metu gyvena apie šimtą vaikų. Ateityje čia būtų galima sutalpinti apie 120 vaikų ir jaunimo centrą paaugliams. Žiniasklaida Lietuvoje keletą kartų mėgino nuvertinti “Vaiko tėviškės namus”, su padidintu stiklu ieškodama įvairių “pažeidimų” ir skleisdama dezinformaciją. Dezinformatorių piktybiškus tikslus atskleidžia objektyvūs stebėtojai, kuriems tikrai rūpi beglobių vaikų gerovė. Štai kaip apie “Vaiko tėviškės namus” atsiliepi kompetentingi specialistai. Iš daugelio laiškų cituojame du paskutinius.

Gegužės pradžioje Marijampolės vaikų kaimą aplankiusi Šiaulių pedagoginio universiteto docentė dr. Jūra Daulenskienė rašo: “Lankantis nameliuose esminis ir svarbiausias šios globos įstaigos bruožas: meilė vaikams, tarpusavio santykių šiluma, vaikų atvirumas ir betarpiškumas, tikras motinų rūpestis vaikais ir džiaugsmas jų pasiekimais. Tikra šeimyninė atmosfera... Buvo malonu patirti motinų susirūpinimą mažųjų auklėtinių kalba, sveikata. Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos fakulteto medicinos pagrindų katedra ir Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedra pasiryžusios orga-

SUSIPAŽINKIME SU JAVLJS IŽDININKU

Tai aš, Kazys Adomkaitis, rašau pristatyti save kaip po JAVLJS išdininku. Nuo 1998 m. esu Bostono LJS pirmininkas, tad, kai buvau išrinktas JAVLJS išdininku Jaunimo Sąjungos suvažiavime Australijoje, mielai apsiėmiau naujas pareigas. Nuo pat mažens, pirmą tėvų pastangomis, o vėliau pačio jėgomis buvau įsivėlęs į lietuviškos bendruomenės veiklą. Lankiau Bostono lituanistinę mokyklą kurioje baigiau dešimties metų kursą gaudamas atestatą. Nuo mažens šoku Bostono tautinių šokių grupėje, Sambūryje, ir du kartus dalyvavau Dainų ir šokių šventėje Lietuvoje bei šokių šventėse JAV kurios vyksta kas keturis metus. Stovyklavau ir vėliau tapau vadovu Neringos stovykloje, Vermonte, ir nuo penkių metų amžiaus esu Lietuvių Skautų

sąjungos narys, vadovas, skautas vytis, ir buvau pakeltas į paskautininko laipsnį. Ši veikla įskiepijo mane didžiutis savo lietuviška kilmė.

Baigęs gimnaziją įstojau į Tufts Universitetą Bostone, kur studijuojau elektroninę inžineriją. Kartais jaunimas, belankantis universitetus, atitolsta nuo lietuviškos veiklos, bet man teko per mokslo metus net praplėsti ryšius su lietuviška bendruomene. Tikiuosi, kad ateityje per JAVLJS ir kitas organizacijas aš rasiu būdą tarnauti išėivijos lietuvių veikloje. Jaunimo Sąjungos tikslas suburti lietuvių kilmės jaunimą išėivijoje yra rimtas ir svarbus, jei mes tikimės išlaikyti lietuviškę ateityje. Kaip po JAVLJS išdininkas aš tvarkau šios organizacijos finansinę veiklą.

Kazys R. Adomkaitis

apsilankymo “Marijampolės vaiko tėviškės namuose” rašo: “Daug svarbių susitikimų turėjau Lietuvoje, bet Jūsų Vaikų kaimas man gyvai pasiliko atmintyje. Nors Lietuvoje jau esu lankęsis keletą kartų, man neįprasta čia užtikti tokias pagal vakarietiškus standartus sukurtas globos įstaigas...”

Visa ta kultūrinė aplinka, rūpestinga priežiūra ir meilė, tėviškės namų šiluma ir šeimos dvasia, kurią išgyvena našlaičiai, jiems suteiks galimybę susikurti gražią ateitį. Visa tai, savaime aišku, sudaro pagrindą ir religijai, kuri vaikams perteikia esmines vertybes, kurios yra nepaminamos jų asmeniniam ir bendruomeniniam gyvenimui... Su visais geros valios žmonėmis aš tikiuosi, kad Jūsų svarbus, rūpestingai atliktas darbas bus reikiamai pripažintas. Linkiu, kad šis Jūsų kūrinys taptų padėsinimo ir orientacijos švyturiu daugeliui kitų socialių užmojų...”

Šiai vakarietiškus standartus pasiekusiai našlaičių globos įstaigai ir VTN šeimyninei našlaičių globos sistemai Lietuvoje reikia užsienio lietuvių pastovios pagalbos. Pagal praėjusių metų pabaigoje įsigaliojusį įstatymą valdžia beglobių vaikų išlaikymui skiria 2/3 būtinai reikalingos sumos, t.y. kiekvienam vaikui 500 Lt. Per mėnesį. Šią valdžios subsidiją griežtai draudžiama panaudoti auklėtojų ir administracijos darbuotojų atlyginimams. Dėl to neišvengiamai reikia šaltinių gauti per mėnesį 250-300 Lt. kiekvienam vaikui, kad būtų galima išlaikyti būtiniausių pedagoginių ir administracinių personalą.

Vakarų pasaulyje panašios našlaičių globos įstaigos visada turi rėmėjų ar globėjų organizacijos, kurios pastoviai rūpinasi jų išlaikymu. Esame tikri, kad ir užsienio lietuviai neliks abejingi jų iniciatyva ir rūpesčiu susikūrusiai ir jau aukštų vakarietišku išsivystymo standartų pasiekusiai našlaičių gelbėjimo organizacijai “Vaiko tėviškės namams”. Kanados lietuvių katalikų moterų sąjungos pavyzdžiu reiktų visur JAV, Australijoje, Kanadoje, didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje ir kitur steigti VTN rėmėjų grupes, klubus, kurie pravestų rinkliavas ir ieškotų kitų galimybių paremti šias našlaičių gelbėjimo pastangas.

Palaimink, Dieve, tuos, kas šiandien dvasioje atgimęs

Už Tiesą grumiasi ir žengia Lietuvos keliais,

Kas neša sunkų Laivės kryžių į Prisiškėlimą,

Palaiminki - teisiuosius, nusidėjėliams atleisk.

(Kęstutis Genys)

Jūsų solidaraus atsiliepimo laukiame šiuo adresu: “Vaiko tėviškės namai”, Druskininkų g. 4-1, LT-3000 Kaunas. Tel/faks: 370 7 228224; El. paštas: vtn@len.lt

Lituanian Savings Bank, Vilnius

SWIFT: TAUP LT 2X
Account No. 60104/
946006095

“Vaiko tėviškės namai”

Mons. Vytautas Kazlauskas
VTN pirmininkas-generalinis dvasios vadovas

Kun. Rimas Skinkaitis
VTN Kapelionas

Menardas Juršėnas
Marijampolės VTN direktorius

Asta Strumskytė
Kauno VTN administratorė

Burelis Kauno VTN auklėtinių

Sudėtingame Lietuvos atgimimo fronte jau dešimtį metų drauge su daugeliu kitų veiksmų dirba ir kovoja “Vaiko tėviškės namai” (VTN). Tai nevyriausybinė, pelno nesiekianti su Katalikų Bažnyčia susijusi organizacija. Jos tikslas yra našlaičių bei tėvų globos netekusių vaikų šeimyninė globa ir jų ugdymas pagal paties Dievo duotą natūralios šeimos modelį.

iki šiol neturėjo galimybės Kaune pastoviau įsikurti.

VTN globos sistema galėjo būti plačiau realizuota Vaikų kaime prie Marijampolės. Kaimas buvo pastatytas užsienio lietuvių, Italijos verslininkų, Caritas Bresciana ir kitų užsieniečių lėšomis. Vieną namelį čia savo lėšomis pastatė Pranas ir Elena Bernotai iš Montrealio, kitus du

nizuoti “Marijampolės vaiko tėviškės namuose” seminarą motinoms auklėjimo problemų tematika, vaikų sveikatos klausimais... III kurso studentų praktiką rudens semestre. Reikalui esant, katedros darbuotojai gali teikti individualias konsultacijas”.

Svečias iš Austrijos, didelis Lietuvos bičiulis kun. Jacob Forg (Salzburg) po ilgesnio

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 16 d. Clevelando ateitininkų darbo metų pradžios susirinkimas įvyks Dievo Motinos parapijoje.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinetės.

SPALIO 12 d. penktadienį, 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvių dienos (JAV LB 50-čio sukaktis), "Ažuoliukų" choro koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 14 d. 10:00 v.r. Dievo Motinos parapijos šventovėje Lietuvių dienų iškilmingos mišios (Dalyvauja organizacijų atstovai su vėliavomis) gieda "Exultate" choras, vad. muz. Rita Kliorienė. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 24 d., 6:30 v.v. Lietuvių Namų viršutinėje salėje - Abiturientų/studentų pagerbimo pokylis.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

TRISDEŠIMT DEVINTASIS "Dirvos" novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

IŠ A.A. SIMO KAŠELIONIO
Palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.

Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2001 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaūdą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

**Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191**

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridodamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai gražinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

DIRVAI AUKOJO

L.Karpavičius, Miami B., FL . 25
A.Kelečius, Oak Lawn, IL 25
J.Citulis, Cleveland, OH 20
A.Marchertas, Orland Park, IL 20
E.Bulotienė, Detroit, MI 15
J.Kašuba, Midland, MI 15
V.Vaikutis, Stamford CT 15
J.Žemgulės, Cleveland, OH ... 15
W.Ziedonis, Willoughby OH 15
R.Apanavičius, Euclid, OH ... 10
K.Mykolaitis, Brighton, MI .. 10
V.Židžiūnas, Centerville, MA 10
A.Sakas, Lancaster, OH 10
J.Bironas, Livonia, MI 5
S.Idzelis, Cleveland, OH 5

GRAŽI PRADŽIA

Pirmasis gražinės DIRVOS vajaus bilietų šaknelės yra clevelandietis Kazimieras Palubinskas. Prie jų jis dar pridėjo ir 100 dol. auką. Už ją "Vilties" draugija yra labai dėkinga ir tikisi, kad ir kiti Dirvos rėmėjai paseks jo gražiu pavyzdžiu.

"DIRVOS" 85-erių metų sukakties proga paskelbto vajaus aukotojai:

Kazys Rožanskas išvykdamas ilgesniam laikui į Lietuvą, nepamiršo ir laikraštį DIRVA, paaudamas jai 500 dolerių. Jis paskelbto vajaus proga iš viso yra paaudkęs 1,100 dolerių.

Mes linkime jam laimingo gyvenimo Lietuvoje.

Vajaus komitetas

*Nuoširdžiai dėkojame
visiems aukotojams*

Contact:

Ewa Zadrzynska
InterAccess
212-222-6802

Renny Jackson
Western Union
201-263-5613

WESTERN UNION HELPS CUSTOMERS SHARE GREAT MOMENTS WITH THEIR LOVED ONES OVERSEAS

-Sending Two Western Union Money Transfer(r) transactions to Eastern and Central Europe earns customers a free camera-

PARIS- (Aug 24, 2001) - Western Union understands the importance of keeping in touch and sharing special moments with friends and family. But keeping in touch is not always easy in a world where loved ones are often thousands of miles away. To help keep families and friends connected, Western Union is giving a free camera to every customer who makes two or more Western Union Money Transfer(r) transactions from the United States to Central and Eastern Europe beginning Aug. 24, 2001. *

The Western Union "Send Money- Get a Free Camera" promotion runs through September 30, 2001.* In order to qualify for a free camera, a customer must send two or more Western Union Money Transfer transactions from the U.S. to any country in Central and

Eastern Europe and enter their correct address on the "To Send Money" form. There is no need to mail-in or contact Western Union to receive the camera- the 35 mm manual compact camera will be sent automatically 4-6 weeks after the promotion ends to the designated address on the "To Send Money" form.

Western Union is offering the free camera to say thank you to its loyal customers. In addition to providing a convenient, safe and fast way of sending money to Central and Eastern Europe and all over the world, Western Union is constantly seeking ways to give back to their family of customers, whether it be sponsoring a local event, donating to a charitable organization, or offering a promotion such as this one.

"September is back to

school, back to work, back to the everyday-family-life time," said Alexander Gomellya, assistant marketing manager for Western Union. "For many of our customers, everyday life is marked by the absence of those who stayed behind on the other side of the ocean. We hope that with this gift from Western Union, we can help them to share many joyful moments with their loved ones overseas. As always, Western Union's goal is to help families stay connected."

Western Union Financial Services, Inc., a subsidiary of First Data Corp. (NYSE: FDC), is a worldwide leader in consumer money transfer services. Consumers can quickly, safely and reliably transfer money at over 100,000 agent locations in more than 185 countries and territories using

the Western Union money transfer network. Famous for its pioneering telegraph service, the original Western Union dates back to 1851 and introduced electronic money transfer service in 1871. Western Union is celebrating its 150th anniversary in 2001. For more information, please visit the company's Web site at www.westernunion.com.

* Excluding money transfer transactions made over the phone or Internet with a credit card. Limit one camera per customer. Film not included.

Grandinėlė Šokių sezonas prasideda!

Kviečiame visus dalyvauti!

Pirma repeticija: rugsėjo 16, 2001 5:30 v.v. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Šokančiųjų amžius nuo 14-36 metų. Prašome kad repeticijos pradžioje dalyvautu 14-17 metų šokėjų tėvai. Informacija: paskambinkite Rimai: 440-646-8908

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENI METAMS - \$110.00

MASKVA VIS DAR IEŠKO DEZERTYRŲ LIETUVOJE

Prieš vienuolika metų sava-
vališkai iš sovietų armijos
pasitraukusį 31 metų pane-
vėžietį Darių Kielą persekioja
Rusijos karinė prokuratūra.
Kaip pranešė dienraštis "Lie-
tuvos rytas", Panevėžio
policijos komisariato migra-
cijos skyrius gavo iš Maskvos
rašta, kad šis žmogus ieškomas
kaip dezertyras.

1990 m. kovo mėnesį iš
dalinio Pamaskvyje pabėgęs
lietuvis ir šiandien dar negali
jaustis visiškai saugus - vyks-
tant į Rusiją pasienyje jį gali
sulaikyti. Lietuvos generalinės
prokuratūros pareigūnai pripa-
žino, kad egzistuojantys
tarpvalstybiniai susitarimai
tokius žmones kaip D.Kiela
gina tik formaliai.

"Žmogus pas mane atėjo
labai išsigandęs, bet aš jį

nuraminau. Teko įspėti, kad
vykstant į Rusiją pasienyje jis
gali turėti problemų", - sakė
Panevėžio migracijos skyriaus
komisarė inspektorė Bro-
nislava Pliavgienė. Jos darbo
praktikoje tai pirmas atvejis,
kai po šitiek metų ieškomas
buvusios sovietų armijos
dezertyras.

Pareigūnė informavo Ru-
sijos karinę prokuratūrą, jog
nebeegzistuojančios Sovietų
Sąjungos įstatymus pažeidęs
žmogus yra Lietuvos pilietis ir
negali būti persekiojamas.

Panevėžietis iš sovietų
armijos paspruko 1990 metų
kovo 8-ąją. Į dalinį aplankyti
atvykę tėvai atvežė civilinius
drabužius, ir dvidešimtmetis
jefreitorius pabėgo. Po trijų
dienų Lietuva paskelbė apie
nepriklausomybės atkūrimą.

Nepaisant to, D.Kielai teko
nuolat slapstyti. Kareiviai
užgriūdavo bet kuriuo paros
metu. Bėglį mėgino suvilioti ir
aukštesniu laipsniu - siūlė
seržanto antsiuvus, kad jis tik
grįžtų į dalinį. Persekiojimų
išvarginta šeima nurimo tik
žlugus 1991 metų rugpjūtį
surengtam pučiui Rusijoje.

Generalinės prokuratūros
atstovas spaudai V. Putelis
sakė, kad vien šiemet Rusija su
analogiškais teisinės pagalbos
prašymais surasti dezertyrus
kreipėsi bene 20 kartų: "Šie
žmonės Lietuvos įstatymams
nenusižengė, todėl prokuratūra
jų ir nepersekioja".

Pranešimų apie dezertyrus
gauna ir Lietuvos kariuomenės
naujokų šaukimo tarnyba.

Kartais paieškos dokumen-
tai siunčiami pagal dezertyro

KLAIPĖDOJE DAR 5 AUKŠTOSIOS MOKYKLOS

Vyriausybė dar penkioms
Klaipėdos aukštesniosioms
mokykloms suteikė kolegijų -
aukštojo neuniversitetinio
mokslo įstaigų - statusus, rašo
dienraštis "Klaipėda".

Nuo šių metų rugsėjo 1
dienes Klaipėdoje veiks dvi
valstybinės kolegijos: Klaipė-
dos kolegija (buvusios
aukštesniosios Pedagogikos ir
Medicinos mokyklos) ir Lie-
tuvos jūreivystės kolegija,
anksčiau turėjusi Klaipėdos
universiteto Jūreivystės insti-
tuto kolegijos pavadinimą.

Kitaip vadinsis ir trys ne-
valstybinės aukštesniosios
mokyklos, tapusios kolegi-
jomis: Klaipėdos socialinių
mokslų kolegija, buvusi

N.Skučienės kalbų ir verslo
vadybos aukštesnioji mokykla,
Klaipėdos verslo kolegija,
buvusi I.Sabaliauskaitės
aukštesnioji verslo mokykla ir
Vakarų Lietuvos verslo ko-
legija, buvusi Aukštesnioji
referentų mokykla.

Valstybines kolegijas stei-
gia ir licencijas steigti ne-
valstybines kolegijas suteikia
LR Vyriausybė.

Pasak dienraščio, naujai-
siais mokslo metais Klai-
pėdoje, be 2 aukštojo uni-
versitetinio mokslo įstaigų -
Klaipėdos universiteto ir Lie-
tuvos krikščioniškojo fondo
aukštosios mokyklos - duris
atvers ir 5 aukštojo neuni-
versitetinio mokslo įstaigos.

BNS

gyvenamąją vietą, pavyzdžiui,
nebeegzistuojančių karinių
komisariatų adresais.

Lietuvos pareigūnai tvir-

tina, kad dėl Rusijos karinės
prokuratūros siunčiamų
pranešimų vadinamiesiems
dezertyrams baimintis nėra ko.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ - 2001

Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis

Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530